

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDÖGÅRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 23 JULI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Kvinnorna vid Svenska spelen.

DE SMIDIGA FAKTERSKORNA, de snabba tennisspelerskorna och de duktiga simmerskorna ha representerat den kvinnliga idrotten vid Svenska spelen på ett sätt, som hedrar dem alla. De ha också hvar och en i sin idrottsgren gått framåt, eröfrat större skicklighet, större herravälde öfver tekniken sedan Olympiska spelen, hvilket synes af de gamla rekord, som slagits och de nya som satts. Vi äro stolta öfver de svenska idrottskinnorna, och deras kamrater idrottsmännen äro stolta öfver dem. Man behöfver endast höra de uppmuntrande tillropen vid en simtäfving, alla dessa "heja", som i rikt mått slösas på simmerskorna, eller följa

1. Ett elegant hopp från tornet. 2. Segrarinnorna i 100 meter fritt simsätt. Till höger fröken Mackenow 1:a pris. Till vänster fröken Thulin 2:dra pris. 3. Fäktning. 4. Göte-

borgs simlag vid Svenska spelen. 5. De i 100 meter fritt simsätt (finalen) deltagande damerna. -- -- -- 1-3, 5. Pressfotobyran o. E. Holmén. 4. Anna Backlund. -- --

ALTARTAFLAN.

Af ERIK NORLING.

SÅ LANGT KLIO KUNDE SE TILLBAKA, hade fastiderna, det som nation mindre folket, gjort lifvet surt för sin grannstat genom onda anslag och omoliverade trakasserier. Inga lynnen kunde vara mer typiskt skiljaktiga än dessa två folks. Fastiderna voro ett härdadt alpfolk, uppvuxet bland soliga snöfjäll, där skuggorna föllo skarpa som klippta i plåt. De voro muskulöst små till växten, högmodiga, kärftva och på samma gång trätgiriga med stora ord på tungan, i synnerhet när de kände sig fullt säkra om att inte riskera logiskt svar på tal. Denna känsla af trygghet kunde de hänge sig åt i fråga om facilerna, slättbygdens veka, lyriska, godmodigt festglada odlare, som bredde tjockt med smör på sitt hvetebröd och bland sina gyllene sädesfält under en offast blå himmel älskade freden så djupt, att de gärna vände den högra kinden till, om fastiderna, illyrerna, andaluserna eller någof annat af de närboende folken slagit dem på den vänstra.

Otto var den frodige förstfödde åt en skeppsklarerare i en fastidisk hamnstad vid en lång vik af världshafvet. Af sin olycklige morfar hade han ärfvt konstnärliga anlag. Redan som litet barn låg han framstupa på golfvet och ritade; hvarje tom yta klottrade han full med gubbar, husdjur och träd. Han gick igenom några klasser af elementarskolan och visade där det traditionella drömmarlynne, som retar upp lärare och väcker kamraters löje, emedan det tyder på idioti eller genialitet — omöjligt att afgöra hvilketdera på ett så tidigt stadium — och i båggedera fallen är skadligt för den sunda samhällsutvecklingen. Läroverkets rektor talade mellan tre ögon — rektorn hade nämligen ett emaljögga — med Ottos far och rådde honom att låta ynglingen öfverge hvarje tanke på den lärda banan och välja mellan landbrukshögskola, skogsinstitut och konstakademi, och han uttalade dessa tre ord, som om de varit namnen på idiothem. Otto valde naturligtvis konstakademien inne i huvudstaden, där det alltid blåste kyliga vindar och människorna slängde in sig på kaféer och förtärde alkohol. Där lefde Otto upp; han blef framfusig och pratsam, hängaf sig dessutom åt sin målning och blef mycket snart en löftesgivande ung man med de traditionellt fastidiska breda skulderna och korta benen. Man började redan tala om hans friska talang hemma i födelsestaden. Ottos far saft i kyrkorådet och hade försänkningar, och en dag innehöll stadens ledande kulturorgan en välskrifven kria om

nödvändigheten af en ny, upplyftande altartafla i stora stadskyrkan i stället för den gamla naiva och primitiva, där lärjungarna på väg till Emaus sågo ut som druckna bönder och perspektivet var snedt. Artikelns slöt med en lifen fin vink om den lämpligaste upphofsmannen, ja, den ende och själfskrifne — naturligtvis en stadens egen son.

Redan vid tjugu år fick Otto alltså det hedrande uppdraget att utföra en monumental altartafla för sin födelsestad; penningmedel skänktes af några honoratiorens i staden, med villkor att Otto fullbordade sitt verk under en studievistelse i de sköna konsternas vagga, som det hette i protokollet. Kyrkoherden, en kraftig sextioåring med stålhard blick och häriga näfvar, tog den unge artisten afsides och lyckönskade.

— Ja, min käre Otto, sade han, du lycklige, du reser nu till Italien, la bella, där drufvorna mogna i solglöden, där myrten och lagrarna växa lika ymnigt som fisilar hos oss, och du kommer hvar dag att gå på vägar, där den helige Franciscus' af Assisi har vandrat.

Otto hade en s. k. konstnärsbildning, d. v. s. han var fullkomligt okunnig om historiska namn och årtal, så han visste inte, hvad för en framliden kollega kyrkoherden åsyftade med Franciscus från Assisi. Men han visste, att kyrkoherdens farfars far varit en af dessa långtande och oroliga 1700-talsgermaner, som gjorde en mängd resor till Italien och lade ned sina erfarenheter af grusade marmortempel, af falernern och flickan i prydligt renskrifna dagböcker. Från denne farfars far hade kyrkoherden ärfvt ett glödande svärmeri för Italien, som han aldrig själf fått skåda.

— Äh, min käre unge vän, du kommer att få det härligt därnere... hela dagarna sol och klockringning från kampaniler och hvit marmor... Men kom i håg, att endast af ett rent och fromt sinnelag spira de sköna konsternas blomma... Gud vare med dig, min gosse!...

Vägen mot södern ledde genom facilernas vekt böljande slättbygder. För första gången i sitt lif såg Otto lummiga löfdungar och ljusa leenden utan bakslughet. I facilernas hufvudstad Simplicienborg, som låg obefäst på slätterna, klef Otto af fåget och trafvade på sitt hemlands traditionellt tjockbottnade skodon till närmaste hotell. Medfödd instinkt och uppfostran hade lärt honom, hur han borde bete sig på facilisk mark: sträfft och befallande, bredbent, munnen krökt af ett förakfullt löje, tummarna instuckna i västans ärmhål, såsom Fastidiens nationella ledare brukade stå, när de höllo folktal mot facilerna. Till sin förvåning fann han, att alla han träffade bemötte honom med den utsöktaste artighet, en artighet, som tog rörande former af ödmjukhet, så snart man med den i Facilien virtuost utbildade känndomen om allt främmande in i dess minsta nyanser fått klart för sig, att Ottos dialekt tydde på den trakt af Fastidien, där facilerna af gammalt hade sina hätskaste fiender. På hotellet, i butikerna, på restaurangerna föflade man om att göra honom små vänliga tjänster. Isolerad från sin omgivning, försatt utanför dess laddade suggestionskrets, undgick Otto icke att känna sig fördomsfritt angenämt berörd. Och utan att bli fullt medveten om det oerhörda började han besvara vänligheten med vänlighet, visserligen en smula torr och nedlåtande. Han beslöt emellertid att inte genom något bref till hemmet förråda sin redan alltför långa vistelse i det hatade grannfolkets hufvudstad.

Snart blef Otto indragen i artisthvirveln, uppsökt både af akademister, opponister och nihilister. Glömska af inbördes gräl om

åskådarnas spända uppmärksamhet vid fäktning och tennis för att veta, att den kvinnliga idrotten är i hög grad populär, och det är en god sak, ty den förljånar att vara det. Dess popularitet är kanske allra störst bland det uppväxande släktet. Dessa småflickor på en åtta, tio, tolf år, som drömma om det kvinnliga idrottsmärket och redan sitta inne med en fackkunskap, som endast slås af de ifriga fotbollsamatörerna bland deras jämnåriga småpojkar, utgöra en fullständigt ny företeelse. Men deras föräldrar behöfva nog icke vara oroliga för dem, äfven om de bli slagna på fingrarna af den högre visdom i sporttermer, som utgår af dessa småviktiga sportentusiasternas mun.

Den kvinnliga idrotten har funnit sin väg och går nu segerrikt fram på den. Det fanns en tid, då flickorna försökte sig i höjdhopp och hastighetslöpning, men den är nu förbi. De idrotter, där smidighet, elegans och grace ingått förening med styrka och uthållighet ha blifvit de specifikt kvinnliga. Om några år komma de små kvinnliga sportentusiasterna att ligga i och träna allt hvad de förmå för några framtida Svenska spel, och deras föräldrar, som till dess nog behärska alla sporttermerna och äfven nödforfligt förstå den slang, som tycks oundviktigt förbunden med idrottens sportmässiga utöfning, skola då rödda och glada berätta för sina vänner att Greta eller Stina eller Birgit eller Barbro har slagit alla föregående rekord i bröstsim och tagit pris i raka hopp.

Med idrotten, då den drifves med måtta, följer strålande hälsa, godt humör, en smidig harmonisk gestalt och allt detta är ett kapital, som de unga eröfrat för Sveriges framtid. Det har visat sig både nu och vid Olympiska spelen, att den svenska manliga ungdomen representerar ett alldeles utmärkt folkmaterial, ett af de bästa som finnas. De unga flickorna utgöra ett försvinnande fåtal bland idrottsorganisationerna, de uppgå till något öfver femtio stycken, och då äro deltagarna från öfriga skandinaviska länder medräknade. Deras smidiga, välbyggda gestalter och deras styrka och uthållighet i täflingarna vittna om, att den kvinnliga delen af det unga Sverige icke ger nationens manliga ungdom efter ur rashygienisk synpunkt.

Vi veta, att detta är den ljusa sidan af taflan och att där finnas djupa skuggor, men nu, medan festglansen från Svenska spelen dröjer kvar i våra sinnen, vilja vi låta våra tankar hvila vid de unga svenska kvinnornas duktiga, målmedvetna insats i den svenska idrotten såsom ett godt och hoppfullt löfte om Sveriges framtid.

Iduns kvinnliga akademi.

MED ANLEDNING AF ATT FRÖKEN Anna Sandström, som inom Idun-akademien representerade den pedagogiska verksamheten, utgår ur akademien genom lottning, riktas härmed en vädjan till vår läsekrets att inkomma med förslag på någon svensk kvinnlig pedagog, som kan anses lämplig att intaga den ledigvordna platsen. Vidare anhåller akademien att våra läsare behagade inkomma med motiveradt förslag till pristagare för 1917, hvari angifves någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset, 1,000 kronor, för belöande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning. Förslagen torde adresseras till akademiens sekreterare med. d. r. Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, och insändas ju förr dess hellre, senast före utgången af oktober månad.

teknik voro alla förtjusta öfver att få hälsa välkommen en konstnär från grannlandet, som ju — enligt hvad talmannen för en deputation framhöll — hade försteget framför Facilien i allt, som rörde estetisk kultur, i allt öfver hufvud taget. Med ett slags dryg välvilja svarade Otto, att han fann sig förvånande väl i Simplicienborg och kanske tänkte stanna här och måla sin stora altartafla till hemstadens kyrka. Ett upprymdtt bifall hälsade dessa löffesord.

En gammal talför dam, som ägnat hela sitt moderlösa lif åt att skriva böcker om allt möjligt själfklart och åt att stegra sina landsmäns kult af fastiderna, folket med de befruktande impulserna, for nu omkring i droska och hyrde en solig ateljé åt Otto på sin bekostnad. Hon gjorde min af att vilja älska hela det härliga fastidiska folket koncentreradt i Ottos person, men han afböjde fämligen barskt och knöt i stället en förbindelse med fröken Olga, som var anställd vid ett fint kafé; hon såg ut som en madonna eller en prinsessa och hade en sensuellt betagande frisyr af guldblondt löshår.

En lång rad fester begynte och öfverallt var Otto hedersgästen, hyllad med tal för honom själf, för hans hemlands högbarmade kvinnor, dess turisthotell och sollysta fjäll. En frireligiös och pacifistisk officer i Faciliens generalstab förklarade en afton i ett högstämddt anförande och under demonstrativt bifall, att ingenting i världen skulle kunna förleda facielerna att gripa till vapen mot grannarna, de frimodiga och utvecklingskraftiga fastidierna — lefve de! Han tolkade en i Facilien vidt utbredd mening, då han till sist sade, att bruket af krigsvapen i öppet fientligt syfte att skada och döda vore en synd, en skam och en olycka.

Så hvirflade de första veckorna sin kos. I Faciliens konstlif hade vid denna tid realismen öfvertaget, d. v. s. naturen sådan den var skulle studeras ytterst noggrant, och det ansågs mera förtjänstfullt — "duktigt" som det hette — att troget och med mustig bredd återge en mossbelupen pinne än att i figurrika kompositioner framställa Pontius Pilatus eller scener ur de stora nationalkonungarnas lif, hvilket i de flesta fall afslöjats som ren humbug och blifvit ett tacksamtt ämne för satir. Professorerna i historiemåleri fingo en så dålig press och marknad, att de måste pantsätta sina ordnar, men den medelålders man, som hade till specialitet att måla höns på gödselstack i morgonljus var Faciliens mest ansedda och populära artist, en som aldrig dagtingat med sitt konstnärssamvefte.

På mellanstunderna mellan kopparslagare funderade Otto öfver sin altartafla. Af modestörningarna i Faciliens artistlif tog han inget som helst intryck. Tvärtom — vid en festlig kollation förklarade Otto rent ut, att religiöst och historiskt måleri vore för mer än allt annat.

— Jag målar min altartafla och struntar i hvad ni tycker, sade han med utmanande röst, de knubbiga benen bekvämt upplagda på en fåtölj i kejsarstil och en cigarr i hvardera mungipan.

Det uppstod en vördnadsfull tystnad i konstnäreringen, och mången fundersam panna sänktes i undergifvenhet för en starkare vilja.

De facilska kritikerna i konst och litteratur, som eljes med entusiastiskt nit omfattade sin lufsuggift att förgripa sig på andras fria yrkesutöfning, ställde sig ytterst välviljiga till Ottos frejdiga talang.

Några få dagar efter hans själfdeklaration kunde den yngsta och påpassligaste konskritikern offentliggöra en utredande öfversiktsartikel, "Hvad vilja vi?", hvori profeterades realismens snara undergång, verklighetssinnets afföring från dagordningen, påvisades nuets intighet, omvärldens fulhet — förutsades det förgångnas renässans, en nyvaknande historiens poesi, en ny, romantiskt dekorativt fromhet i form och färg, orientalism, saga, mysterium, mirakel, fantasmagori. På samma gång antyddes, att impulserna nu som alltid kommit från nabo-folket, de själfulla och expansiva fastiderna, som "till skillnad från oss, stagnerade facilier, aldrig slå sig i ro med vunna resultat."

Sålunda blef Otto den i alla afseenden tongifvande i Simplicienborg, och med brinnande själfstillit spände han upp duken till sin stora altartafla. Nu gällde det att få fatt i lämpliga modeller. Det gick mycket lätt. Särskildt fann Otto en idealisk aposteln Petrus. Det gamla stadsbudet på Drottningplan med kroknäsa och böljande skägg, denna dekorativa gubbe, som stått modell åt två konstnärsgenerationer men i hvilken realismen envisats att aldrig vilja se annat än ett vanligt stadsbud och måladt som sådant, lyftes nu af den nya inbillningskonsten till rang af apostel, filosof, eremit, hvad som helst, beroende på fantasiens önskan. Efter moget öfvervägande beslöt Otto att låta sin facilska väninna, hans hjärtas och sinnens älskade, den blonda fröken Olga med de mörka ögonbrynen, agera jungfru Maria på hans altartafla.

Allt gick utmärkt. Otto målade med bravur en biblisk grupp, lysande af religiös helgd och af den mystiska fantasiansingning, som nyss kommit på modet. Den väldiga duken stod nästan färdig i solskenet i den kyrkliga ateljén, då Otto en dag fick lika oväderläggliga som plötsliga bevis på att hans älskade fröken Olga, hans jungfru Maria, skändligt bedrog honom med en annan, till på köpet med bara en. Denna kvinna, hvars kyska ansiktsöval stämde till fromma betraktelser, denna kvinna, på hvilken han förtroendefullt tillämpat de ord af Goethe, som en recensent lärt honom utantill:

Wollüstig nur an meiner Seite,
hon bedrog honom.

Förargad och ledsen på en gång slängde han långt bort i en skum vrå den minnesdofande broderade kudden, mot hvilken de så ofta gemensamt hvilat sina kärlekströtta hufvuden, och packade kappsäckarna med hjälp af stadsbudet-aposteln, som nu plötsligt tedde sig förvånande stadsbudsprosaisk i Ottos ögon.

Den unge konstnären hade nu med ens påmint sig Italien och donationens föreskrift om en tids uppehåll därefter för målning af altartaflan. En god instinkt sade honom också att en resa ut i vida världen vore det bästa botemedlet mot humörets åkommor och hjärtats nederlag. Han for, försvann som en tjuf om natten, då de första vårstormarna höllo sitt intåg i det lättsinniga Simplicienborg — "du Sodom", mumlade Otto med knuten näfve genom kupéfönstret.

Italien tilltalade honom inte det ringaste. Hvarken marmorskrotet eller osteriorerna gjorde något intryck, och landskapet föreföll honom som ett banalt grannt oljetryck. Han låg för det mesta orörlig på rygg på schäslongen i sitt lilla suddiga hotellrum. Hemlängtan gnagde i hjärtat. För att döda de långa timmarna försökte han spotta i taket och träffa prick, så att där småningom uppkom

bilden af den stjärnkonstellation, som var det populäraste smycket på hans fosterlands vinterhimmel.

En morgon, då karnevalen stimmade genom gatorna och ljuset flödade och klockorna ringde — precis som den gamle kyrkoherden hade sagt — bröt Otto upp med gråt i halsen.

*

En söndagsmorgon i maj i Ottos födelsestad. I hamnviken gnistrar solskenet, och alla fartyg flagga för västanbrisen. Tjära och tågvirke dofta så ljufligt starkt, att äfven den stadigaste borgare känner en liten ilning af reslängtan genom bröstet. Med en ton af munter högtidlighet börja kyrkklockorna ringa, svarade af hädiska ekon från de mörka fjällklyftorna på andra sidan viken.

Staden befinner sig i feststämning. Den nya altartaflan, en beundransvärd, en inspirerad framställning ur den heliga historien, där man till sin glädje igenkänner både Frälsaren, jungfru Maria och aposteln Petrus, är uppsatt på sin plats i stora stadskyrkan och skall invigas i dag efter gudstjänstens slut. Som en ung mästare, en ny Rafael, fastän frommare, mera renhjärtad och kysk, har Otto hälsats välkommen åter till sin födelsestad, och hans porträtt har förekommit i alla dess tre tidningar. Den gamle rektorn har hållit ett första hälsningstal, på latin, eftersom ju altartaflan utförts på klassisk mark, och börjande med det mystiska ordet *salve*. Han har påmint om den dag för längesedan då han, Ottos rektor, tillrådte det unga gryende snillet att söka sig in vid konstakademien — om de lika starka eventualiteterna landbruksintitut och skogshögskola nämndes ingenting. Talet slöt med det berömda tänkespråket *Ars longa, vita brevis*, hvarvid rektorns ögon tårades, mest kanske emaljögat.

Nu på själfva invigningsdagen har den gamle vördnadsvärde kyrkoherden bjudit Otto hem till sig på en tidig frukost. Kyrkoherden är lika kräftfull som förr, och de stora hårbevuxna händerna gripa kring brödet och evangelieboken som kring ett svärdsfäste. Hans stålgrå ögon utsända små dunkelskarpa gnistor, för tillfället vänliga, nästan hjärtliga.

— Otto, min käre gosse, så är du då här hemma igen. Nu måste du berätta mig lite från Italien, från de små bergsstäderna på de pittoreska sluttningarna med oliver och vinrankor... Berätta mig något om de sköna skapardagarna därefter... och alla minnen af Fransiscus från Assisi... skildra utförligt; vi ha ännu god tid till högmässan, min gosse...

— Mja, kära farbror, jag vet inte riktigt... Otto börjar stamma, och en lätt rodnad lyser på hans panna.

— Äh, jag förstår... fruntimmer... Luften där nere lär vara så förförisk; till och med de största män ha ju lefvat lite lätt i Horatii soliga vinland... Men genera dig inte, min gosse — kyrkoherden vinkar åt sina unga döttrar och sin hushållerska att lämna rummet — genera dig inte. Jag är i grund och botten en ganska tolerant man...

Hans röst har med ens mjuknat, och ett lefnadsgladt citat ur han farfars fars italienska resebok leker honom på läpparna.

Otto ser ut som paralyserad af en plötslig aningsfull skräcktanke, då han svarar:

— O nej, nej, farbror misstar sig aldeles...

— Så mycket bättre då. Du har lefvat helt upptagen af ditt arbete. Ja, konstnärdriften griper mäktigt sinnena därefter.

För vår-och sommarkagar :- Mattor, Gardiner. :-
möbelyster, bomullstyger.

af våra allt mer omtyckta mönster och färgsättningar. Prover på begäran. Uppgiv noga vad önskas.

Konstfliten, Göteborg.

Tvättkläder

Kadettkostymer f. gossar, tvätt- & soläta	Bla gossbyxor
Ålder 2 4 6 8 10 12 år	Ålder 2 4 6 8 10 12 14 år
3.25 3.75 5.- 5.50 6.- 6.50	1.50 2.- 2.25 2.50 2.75 3.- 3.25
Hvita satin Kostymer m. blå garnering	Bomullsklädnigar af tvättäta tyger
Ålder 8 10 12 14 år	Ålder 4 6 8 10 12 år
9.75 10.50 11.25 12.50	4.- 4.50 5.25 5.75 6.25

St. Nygatan. — **Österlund & Andersons A. B.** — 11 Hötorget.

— Åh farbror, jag kan inte ljuga...
Kyrkoherden gör en åtbörd liksom af för-
våning.
— Jag måste säga farbror rent ut, att jag
inte alls har målat vår altartafla i Italien,
som jag bort göra.
— Inte? Men hvar då, Otto?
— I Facilien, i Simplicienborg, där jag fick
som ett hem och människorna voro idel
hjälpssam vänlighet.
— I Facil... i Simp... Simplicienborg, sä-
ger du!?

Kyrkoherden har rest sig upp från matbor-
det med sådan kraft, att stolen fallit omkull
och brutit sin gamla höga karm, och brödet
kramar han till en boll i den håriga handen,
hvars knogar hvitna. Ådrorna svälla på hans
panna. Läpparna röra sig utan ord.

Ändligen lyckas han pressa fram detta:
— Vår heliga altartafla har du koncipierat
och utfört i våra arffinders land, omgifven
af detta folk, som våra bästa män lärt oss
att afsky och förakta och misstro, som om
de alls icke tillhörde folkens brödraskap.
Och du blygs inte erkänna, att facilier ha
varit dina modeller till Frälsaren, jungfru
Maria, aposteln Petrus! Är det verkligen
sant?...

Otto nickar, stum och dödsblek.

Då störtar kyrkoherden ut på gatan med
det långa håret fladdrande som lågor kring
den breda pannan och de breda fanningarna.
I förstugan griper han tag i en yxa. En
bordsknif håller han redan förut i sin ska-
kande högra hand.

Med en ynglings spänstighet men en sans-
lös vredes blekhet på läpparna rusar han till
kyrkan och in genom sakristian, följd af sin
dräng, som mött honom på gatan.

Han springer fram till altaret, där just en
solstrimma faller öfver den mörka röda sam-
metsbeklädnaden och berör jungfru Marias
bjärtgröna mantel som en smekning från
himmelen.

Han rifver ned de friska ekgirlander, som
stadens ungdom virat kring altartaflan, hög-
tiden till ära. Därefter höjer han yxan och
låter ett kraftigt hugg träffa Petri nacke, så
att det åldriga hufvudet skiljes från bålen
och hela taflan skälver. På jungfru Maria,
den blonda fröken Olga, sticker han ut ögo-
nen snabbt och skickligt, och till sist ränner
han bordskniven i Frälsarens högra sida
och drar upp en lång rispa, hvarur ett litet
hvitt moln af kalkdamm yr ned på präst-
rocken.

Han kastar ifrån sig verktygen, torkar kall-
svetten ur pannan och knäpper sina händer
som en god stridsman efter kampen, så att
fingrarna nästan gå ur led.

— Jag tackar dig, Herre Zebaoth — orden
komma med kraft och lugn — jag tackar dig,
att Du i tid uppenbarade för mig, din tjänare,
dessa nesliga svek att framställa din Sons
och dina apostlars heliga gestalter i våra
fiender facilernas kroppar och ansikten och
därmed vanhelga ditt namn. Jag tackar dig,
att Du öppnade mina ögon och gaf mig i min
ringhet kraft att hämnas ogärningen mot dig,
o Gud. Amen.

— Amen, svarade som ett eko kyrkoher-
dens trotjänare, drängen, medan en ny sol-
strimma flöt in genom fönstret och klockorna
började ringa andra gången —

Otto, altartaflans olycklige skapare, för-
svann och lät aldrig mera se sig i sin fö-
delsestad. Krönikören har icke kunnat finna
hans spår.

Sven Söderman

50 år.

OM MAN FÅR SÄTTA TRO TILL NÅGRA
uttalande af en del af våra nu verkande för-
fattare, skulle kritiken vara någonting dem
alldeles ovidkommande — en reklamgärning
åt herrar förläggare, en sorts annonspelare i
pressens spalter, kring hvilka allmänheten
flockas för att finna vägledning till den ku-
rantaste litteraturvaran och ingenting vidare.
Gesten från dessa författares sida är i san-
ning dräplig, när en hvar, som har den min-
sta insikt i spelet bakom litteraturens kulis-
ser, vet, att inga författare äro okänsliga för,
hur presskritiken behandlar deras böcker.
En annan fråga blir naturligtvis i hvad mån
de låta sig påverkas af kritiken, hvilket i sin
ordning återigen beror af det kritiska om-
dömet mer eller mindre oväld och fond af
sakkunskap. Men att de ej ens skulle läsa

hvad som skrives om deras verk, ifriga som
de äro att synas och höras i striden för sin
författarära, det tro de näppeligen själfva,
när de, osedda af världens ögon, gå igenom
sin samling af recensensurklipp.

Det föll sig naturligt att just nu binda den
lilla bemärkning till namnet Sven Söder-
man på hans femtioårsdag, emedan hans
kritikergärning är af det positiva slag, som
gagnar såväl litteraturens skapare som dess
njutare.

Under den långa följd af år dr Söderman
skött litteratur- och teaterkritiken i Stock-
holms Dagblad har han utöfvat ett afse-
värdt inflytande på vår diktning och vår
scenkonst. Själf af konstnärssläkt och i
besittning af en omfattande estetisk bildning
samt med ett brinnande intresse för litterär
odlings ingjutande i svenskt samfundslif,
besitter han också i rikt mått de egenska-
per, som dana den sanne kritikern: blickens
vidsynhet, bevisföringens logiska skärpa,
förmåga smak och en aldrig sviktande sans i
uttrycket. Den sistnämnda egenskapen är
till och med ett särdrag hos honom. Hans
kritik sårar aldrig genom onödigt elaka ut-
fall, han risar icke för att döda, utan för att
lära och upprätta, där det finns talang att
taga vara på. Om man skulle ange
hans ståndpunkt med en litterär-poli-
tisk term vore väl beteckningen liberal
den bäst karaktäriserande. Ty han är ingen
ytterlighetsmänniska och icke klaffbunden af
någon bestämd skolas doktriner. För honom
gälla uteslutande konstnärliga och sannings-
värden — riktningar, programuttalanden be-
slämma aldrig hans kritiska domslut.

Hans författarskap finnes tills dato samladt
dels i hans gradualafhandling om Alfred de
Musset, dels i volymen Bilder och gestalter
och Böcker och författare, hvarill kommer
en essay om Maeterlinck — samtliga arbeten
vitnande om författarens objektivitet, konst-
närliga gestaltungsformåga och kongeniala
analys. Spänstig och temperamentsfull
som han är har vår litteratur, mänskligt att
se, ännu mycket att vänta af hans ledande
kraft som litterär domare och essayist, och
därtill äro både författare och publik tvif-
velsutän att lyckönska. E. H-N.

Clara Lindström.

Marie Louise af Segerström.

Ellen Haverman f.

Elsa Bernadotte.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

20 ÅR I SPARBANKENS I KARLSKRONA
tjänst kunde fröken Clara Lindström räkna
den 16 juli. Hon antogs nämligen till ordinarie
kassör därstädes den 16 juli 1896. Vid olika till-
fällen har fröken L. dessutom bestridt kamerare-
befattningen vid banken och genom sitt vänliga
och tillmötesgående sätt gjort sig allmänt om-
tyckt af bankens kunder.

F. hoffröken Marie Louise af Seger-
ström har tilldelats medaljen i guld af tolftte
storleken Illis quorum meruere labores, en utmär-
kelse som kommit fröken S. till del för den väl-
signelsebringande insats hon gjort för sjukvård
och allehanda filantropiska verk under många år.

I en ålder af 52 år har i dagarna fru Ellen
Haverman aflidit i Stockholm. Sedan 1894
var fru H. anställd vid Stockholm-Roslagens
järnvägskontor, på de senare åren som kassör,
hvilken befattning hon med aldrig svikande nit
och skicklighet förestod till sin död. Fru Haver-
man var högt skaffad äfven för sin stora sak-
kunskap i ärenden som lågo utanför hennes
egenliga område och anlätades ofta för utred-
ningar af frågor, som berörde olika delar af järn-
vägsdriften. Inom kamratkretsen, där hon var
mycket uppburen för sin vänlighet och hjälpsam-
het, lämnar hon ett stort tomrum, och hennes
många vänner skola länge minnas hennes tilldra-
gande personlighet.

Fröken Elsa Bernadotte af Wisborg, yng-
sta dotter till prinsen och prinsessan Bernadotte
tjänstgör sedan någon tid som hjälpsyster vid in-
validtransporterna genom Sverige.

Pröfva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

IDUNS KOKBOK

AF
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det
svenska hemmet. - - - -
4:de upplagan nu utkommen.
30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

PROLOG

af Godsägaren fröken EVA FRÖBERG, Husby säteri, Södermanland, föredragen vid Svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte i Strengnäs 17—18 Juni 1916.

DET VAR I KARL KNUTSONS DAGAR
en afton af sol och doft.
Från apel och vilda hagar
steg vinden mot höganloft.
Och långt öfver Mälarens vågor blå
Sankt Olofs ringande klockor nå.

I klostrets örtagård sitta
begrundande svartbröder tre,
att språka de knappast gitta
— tills en begynner att le.
Det är broder Niklis, som dagen lång
har präntat båd' skrifter och psalmesång.

"Hör, bröder", han säger och vrider
på lifrepet skift efter skift,
"det rakt intet tvifvel lider,
att kvinnan är jordens gift.
Tertullianus bland andra oss lär
att G u d s b e l ä t e blott mannen är."

"Bah" — broder Lasse ses knäppa
de feta händer i ro —
"Hur än mäts en kvinnas skäppa,
blir hon aldrig en gärning tro.
Nog minns ni Matts Stigare och hans barn
och hustrun, det uschlia leda skarn.

Visst blef hon väl ofta slagen
och svalt kanske då och då.
Men — det är ju klart som dagen —
slikt är hvad som tålas må.
I stället färsvann hon Sankt Hansi natt
— de säga den lede tog henne fatt."

Och broder Olagus stilla
såg upp från sitt breviar.
"Af Stigare Matts Pernilla
finns intet i världen kvar.
Hon orkade inte, bröder, så gjorde hon allt
förbi.
Hon var ju bara en kvinna och hade ej
kraft som vi."

Från stekhuset ringlar oset
helt när broder Lasses kind.
Han suckar och drar in roset
af denna välsignade vind.
"De stackarna, köttet är svagt", han mum-
lar.
Och förströdd på sitt rasslande radband
fumlar.

Men Niklis att spotta och fräsa,
ty nu har han tänkt sig varm.
"Hur än ni hos fäderna läsa
gör kvinnan oss omak och harm.
Platt intet besörjer hon skickligt, platt intet
besörjer hon väl,
och ensam hon kan inte berga sin lägre stå-
ende själ."

Det knarrar bakom dem i sanden,
men ingen hör eller ser.
Nu äro de fångna i anden
och orden bli fler och fler.

Eva Fröberg.

Då ljuder en röst, som med skräck dem
slår,
herr priorn, Johannes, bredvid dem står.

"Att fåfänge stunderna köpa
är redan en lastens rot,
och I låten tungorna löpa
till skogs med all syndabot.
Det väsen vår orden förgäta bød,
det sysslen I med, till er egen nöd."

Asketisk och märkt af striden
med eld i sin djupa blick
bär fader Johannes dock friden
som prägel på art och skick.
När han tystnar tre bäfvande hjärtan slå,
men herr priorns tankar tycks fjärran gå.

Så börjar han åter tala:
"Jag vandrar från land till land
lik en flyttande, hemlös svala,
som drifs från sin vana strand.
Och satte jag ned vid en främlings bord,
ej mången kände mitt land i nord.

Men där som de något visste
om oss och vår norräna stam,
där foren I vill och miste
om I trodden att män gått fram.
En kvinna, bröder, en kvinna blott
har världens ögon uppå oss fått.

I Aachen, Rom och Siena
mig mött den kvinnans namn.
Hennes verk, det stora och rena,
var min nyckel till fristad och hamn.
Sankta Brita, vår heliga, skyddande fru,
hennes minne är lefvande verkligt ännu."

Sina hufvuden bröderna sänkte,
och priorn tog åter vid:
"Som en ensam stjärna hon blänkte
i vår mörka, kämpande tid.
Hennes glödande själ var ande och makt,
där vår Herre har frö i myckenhet lagt."

De sutto där sida vid sida
allt intill den glittrande sjö,
herr priorn lät blickarna glida
mot grönskande Tosterö.
Han smålog: "Det mänskligas hemlighet
ej är det här man dess lösning vet."

I väster förbleknar ljuset
och vesperns timma är när.
De resa sig, följda af suset
från skogens och viddernas sfär.
Snart nattens skuggor ta i sin vård
Sankt Olofs blommande örtagård.

Igenom seklernas långa natt
vi stridt för att fria vår högsta skatt,
vårt kvinnovärde, vår mänskorätt,
att mätas med mannens, på lika sätt.
Vi ha trampat en tröstlös och villande stig,
där fördomar stängde — hvar steg för
sig —
Vi ha tjänat, där makten och våldet befallt,
vi ha lydt, där näfrättens lag var allt.
Vi ha böjts, som vidjan i tidig vår
och gjutit de värnlösas svidande tår.

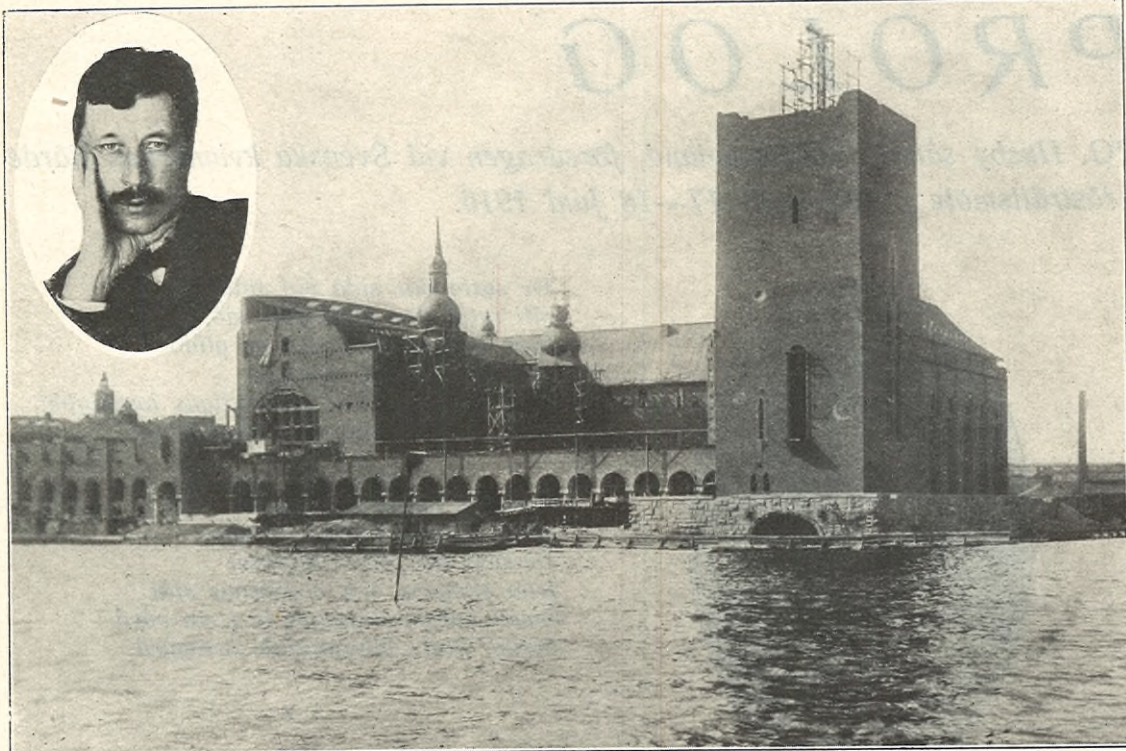
Men — vår spirande vilja har ingen kväft.
I lålmodig väntan vi alltjämt kräft,
att deladt ansvar blef bördans lön.
Slik var vår fordran mer än vår bö n.

Gif plats i solen, gif häfd och mark,
gif tid åt vår ande att växa sig stark,
då skall den nog komma, den bredd åt vår
syn,
som endast sägs bo under manliga bryn.
Liksom v i ej visat att kvinnokraft
båd' seghet och must och omdöme haft!

I tider af skrämmande sorg och ve
oss aldrig förnekats att hjälpa och ge.
Hvem är det som äringen aktat och skött,
där fiendehordarna allt förödt?
Hvem var det som hägnade fordomdags
i vårt folktomma land de gulnande ax?
Det var vi, det är vi, ty vi kunna väl än
hvad de kunnat som förr måste handla som
män.

Hvad de verka, som n u, mellan eld och
svärd
hålla lifvet i gång, kring sin härjade härd.
Det är sommar igen, det är örtagårdstid
och vi samlats till stämman i gamman och
frid,
vi ha kommit från öst, vi ha kommit från
väst
med de tankar vi tänkte som allra bäst.
Det är tro i vårt hopp, vi se framtiden an.
Med den tillförsikt blott, som vår enighet
vann.

Var välkomna till Strängnäs, till hägg och
syrén,
till de drömmande minnen från längesen.
Till vårt arbetes fröjd! Ifrån stad, ifrån
land
var välkomna till Södermanland! —

RAGNAR ÖSTBERG, SKAPAREN AF STOCKHOLMS STADSHUS, SOM NU RESER SIG PÅ den gamla Eldkvarnstonen, fyllde den 14 juli 50 år. Östbergs stadshus blir en af de största monumentalbyggnaderna i Norden i modern tid och redan i sitt halffärdiga skick har byggnaden omfattats af allmänhetens lifliga intresse. Ragnar Östbergs namn är redan knutet till andra monumentala byggnader såsom Östermalms läroverk, och Idun har vid föregående tillfällen ägnat den store arkitekten sin uppmärksamhet.

Litteratur.

KRIGSBOCKERNAS ANTAL OKAS ALLTJAMT och den helt naturliga följden däraf blir att kvaliteten och kvantiteten icke fäcka hvarandra. Det är nämligen icke alla farande svenner gifvet att kunna skriva krigsskildringar, fastän de lyckats fräga sig fram till fronterna med penna och anteckningsbok färdiga till aktion för blotta skuggan af en patrull eller blotta ekot af en krevad.

Till den läsvärda krigslitteraturen kan man emellertid med godt samvete räkna "Krig och hem. Karaktärer, interiörer och äfventyr från Frankrike och England" af Gunnar Cederschiöld (C. W. K. Gleerups förlag).

Med en berättarkonst, hos hvilken allt är levande och äkta, skildrar författaren i ett 20-tal kapitel det franska hvardagslivet sådant kriget påverkar det och bringar i dagen tusen detaljer af vemod, heroism och humor, drag som nu mer än någonsin präglade det galliska lynnet. Gunnar Cederschiöld äger diktarens slagruta, och när han därför exempelvis fångar den stilla interiören på ett litet Pariskafé eller uppsnappar en replik, en historia, bevitnar en Zeppelinraid, får igenom en af fienden beskjutna stad eller språkar några ord med en permitterad "poilu" — genast träder hans fantasi i aktivitet och skapar en gripande eller humoristisk tafla af det befintliga verklighetsmaterialet.

Krig och hem är en alligenom frisk och sympatisk bok. Ehuru författaren är varm ententevän undviker han alla illaljudande floskler om den franska nationens ofanliga företrädaren framför den tyska "grofhuggarstafan" — i stället anlägger han idel allmänmänskliga synpunkter och tror ej på något nämnvärdt nationalhat mellan fransmän och tyskar, då vapnen en gång lagts ned.

Denna humanitet i känslan plus de skickligt fixerade motiven och språkets smidighet fånga oförbehållsamt läsaren och bereda honom missnöje — först då han måste lägga boken ifrån sig, efter att ha slutat sista kapitlet.

Från samma förlag har utkommit "Reflexer från världsbranden" af Bengt Aurelius, med hvilket arbete den kyrkliga författaren afser att lämna några anteckningar och reflexioner öfver den blodiga världsstriden ur religiös synpunkt.

Pastor Aurelius har sammanfört belysande utdrag ur tidningarnas krigskorrespondenser samt ur litteraturen om kriget, hvartill han knutit egna anmärkningar. Det hela kan betraktas som en rekapitulation af de mera betydelsefulla partierna af krigskronikan, på samma gång de inlagda re-

ligjosa och andra uttalanden af personligheter på skilda kulturområden bidra till att ge läsaren en fördjupad blick på händelserna. Ett sjuttiofot förträffliga illustrationer pryda arbetet.

E. H—N.

Hildur Brettners, En mesallians och andra berättelser. Åhlén & Åkerlund, Stockholm.

"Fru Brettners bok är en fin present, som man kan ge till ung och gammal", så sade nyligen en dam till mig, och jag fick snart tillfälle konstatera, att hon hade rätt — d. v. s. med afseende på bokens "allmänmänsklighet"; att den är fin visste jag förut. På båten ut till landet såg jag en backfisch läsa, nej, sluka, den läckra volymen, och det befanns, att hon läste om flera af berättelserna. En äldre herre, som jag diskuterat den med, var högeligen tilltalad af det allra mesta däri och detsamma är förhållandet med alla jag känner, som läst boken.

Men tro nu inte därför, att den är neutral och oförarglig och menlös. Nej, tvärtom, där finns en nog så treflig uddighet både här och kvar. Men hemligheten är den, att berättelserna äro så välgörande originella, fyndiga, öfverraskande. De bottna i en skarp iakttagelse af levande verklighet — inom miljöer, som ännu icke blivit litterär allmänning — de äro skickligt komponerade, nästan dramatiskt uppbyggda, samlande sig till en pointe af god verkan. Och det ligger öfver det hela någonting friskt och spänstigt, en lifssyn, som visst icke saknar sitt djup, men som kanske just därigenom kan möta människor och upplevelser med en sund och glad sanningskärlek. Varm, förstående medkänsla inför lidandet fattas därför icke och får här och kvar enkelt gripande uttryck. Läs till exempel Styfadern!

Kommer så härtill, att själva skriftsättet är okonstladt och har god fart, så förstår man mer än väl, att en sådan bok måste få en omfattande popularitet, hvilken naturligtvis icke minskas af den mycket smakfulla utstyrseln med omslagsbild af Einar Nerman.

Men det är inte bara en bok för den stora allmänheten. Det är en samling människostudier, som trots sin skissartade karaktär röja en mindre vanlig förmåga af psykologisk tolkning. Sådana gestalter som ärnla fru Scharf, prästdottern som blef torparhustru, den lilla cubben i berättelsen om "dokorns klocka" (utsökt fin både som stämningssätt och som själsskildring), dalaprostern i den roliga historien Kyrkstrumporna, och andra fler, komma af stå sig bland det bästa vi ha i den vägen. Dräplig är också

framställningen af det aristokratiska fattighjonet, mamsell Kruck, och hennes äfventyr på nyårsnatten "Också en eventualitet", redan känd för Iduns läsekrets. Mannen och hustrun i "En äktenskapshistoria" visa i mångt och mycket en ingående människokännedom — ypperligt gör sig här äfven gällande författarinnans förmåga att med några få streck teckna den rent yttre miljön och att göra oss hemmastadda där. Denna berättelse är dock den minst lyckade i själva kompositionen, och slutet verkar litet artificiellt. "Uppvaknandet", på visst sätt och parallell till den förra, då den ger en glimtlik inblick i två makars samlif, är däremot synnerligen säkert och helgjutet formad.

När man i minnet sammanfattar behållningen af denna värdefulla litterära bekantkap, konstaterar man med glädje, att dess styrka ligger i så väsentliga saker, i ingifvansens friskhet, framställningens lif, förmågan att se och förstå, i det konstnärliga handlaget. Och om någon gång själva språket visar en och annan onödighetschalans eller rentaf brist på skolning, så är detta en underordnad sak, en sak som kan afhjälpas och som icke hindrar, att Hildur Brettners författarskap är verklig, lifskraftig konst.

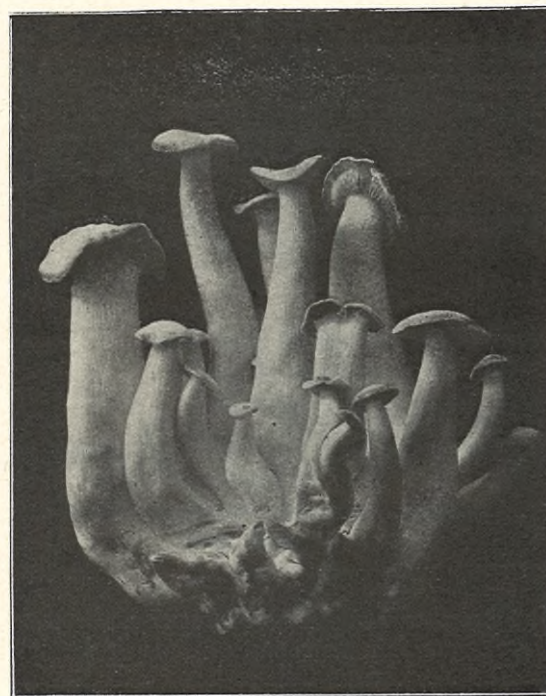
T. E.

*

Waldemar Bülow, Svampar. För hem och skola, 258 sid. med 86 bilder (däraf 36 helsidesplanscher) och en schematisk svampkarta. Lund, C. W. K. Gleerup 1916.

Waldemar Bülows namn är ju välkändt öfver hela vårt land; i den bok, hvars titel ofvan anförts, kunna emellertid de, som förut blott kände den glade skämtaren i Folkets tidning, få tillfälle att göra bekantkap med en annan sida af hans verksamhet och lära värdera honom äfven för denna. I sin hemstad och långt utanför den har han dock redan länge åtnjutit ett stadgadt rykte som framstående svampkännare, han har fått stå till tjänst som frivillig och oafördnad sakkunnig och besvara förfrågningar från när och fjärran. Då och då har han också genom synnerligen rikhaltiga, instruktiva och välordnade svamputfällningar, till allra största delen hopbragta af honom själf, sökt dela med sig af sin kunskap till en större allmänhet. Trakten omkring hans sommarbostad "Murvelro" vid Yddingen är synnerligen rik på svampar, hvaraf föddes intresset för dem, och med intresset kom ett mer och mer ingående studium och efterhand en omfattande kännedom om denna växtgrupp.

Hur nu den goda idén uppstod, att han skulle skriva en svampbok, få vi veta på bokens första sidor "i stället för företal". Egentligen synes man ha hans hustru och hans lilla dotter att tacka för både uppslaget och åtskilligt därtill. Redan af dessa inledande sidor ser man, att det här är fråga om något helt annat än en vanlig, torr och schematiskt uppställd bestämningsbok, och det första intrycket jäfvas icke af fortsättningen; man märker öfverallt, äfven i de beskrivande kapitlen om de olika svampsläktena, att förf. gått till verket med ett varmt intresse för sitt ämne. Han hör emellertid icke till de blinda

Tufskifling.

Sommarbåten.

Historia från västkusten af
FREDRIK NYCANDER.

Stolt fjällskiffing.

svampfanatic, som vilja förleda oss att tvinga i oss alla möjliga svampar, med undantag blott för sådana, som äro otvifvelaktigt giftiga eller absolut oätliga. Kanske har han t. o. m. varit öfverflödigt försiktig i detta afseende. Ej heller får man här till lufs de vanliga skönmålningarne om svamparnas stora näringsvärde och om de stora besparingar, vi skulle kunna göra genom att inställa oss på svampdiet, utan förf. framhåller sakligt och sanningsenligt, att blott ett fåtal af vår floras många svamparter äga värde som födoämne och förtjäna att i högre grad än hittills uppmärksammas. Detta gör, att blott ett relativt ringa antal arter upptagits i boken, företrädesvis naturligtvis de värdefullare matsvamparne, vidare de giftiga arter, som man kan behöfva känna för undvikande af ödesdigra misstag, och slutligen en och annan, som i något annat afseende kan vara af intresse att känna till. Dessutom behandlas i ett slutkapitel i största korthet en del parasitsvampar, särskildt sådana, som åstadkomma svårare och allmänt uppträdande sjukdomar på våra kulturväxter.

Här och där äro biologiska iakttagelser öfver de olika arterna inströdda i texten, som göra den till en ännu trefligare lektyr, än hvad den skulle vara redan tack vare Bülow's lättflytande stil äfven i de rent beskrifvande afsnitten. Ett alldeles särskildt tillskott i värde har emellertid boken fått genom illustrationerna. Förf. har frångått den vanliga metoden att bifoga färdtryckta planscher och i stället illustrerat med fotografier, af hvilka åtskilliga måste betecknas som små mästerverk. I ett och annat fall ha dock tyvärr bilder fått lånas från annat håll, då förf. ei haft originalfotografier tillgängliga. Kanske skall en och annan tycka, att färdtryckta planscher borde vara bättre för identifieringen af svamparne än bilder i svart och hvitt. Detta torde dock visa sig inäalunda vara fallet, ty i själfva verket är det ofta nog rätt svårt att efter de vanliga svampböckernas schematiserade bilder igenkänna en art. Man behöfver blott jämföra afbildningarne af samma art i två eller tre olika böcker för att finna, hur olika tecknarne återgifvit dem. Fotografier däremot visa i allmänhet flere exemplar i olika utvecklingsstadiet — och dessutom i sin naturliga omgifning. Ett par af de vackra bilderna reproduceras här.

I mer än ett afseende skiljer sig således Bülow's arbete förmånligt från förut existerande svampböcker, och att det redan börjat uppskattas, framgår däraf att första upplagan på några få dagar slutsållts, så att omedelbart en ny måst förberedas. Man kan ej annat än önska, att alla de svampvänner, som ej redan skaffat sig boken, måtte bidraga till en lika snabb åtgång för andra upplagan, och att den måtte falla i händerna på så många som möjligt af dem, som behöfva en sådan väckelse för att blifva det.

HERMAN G. SIMMONS.

Manuskript och bref

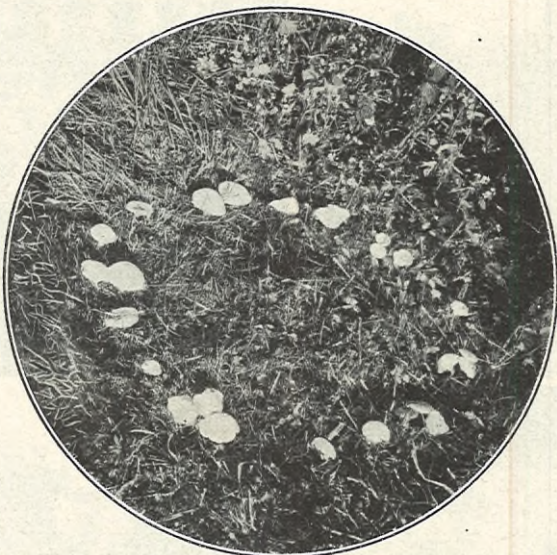
af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

PÅ FJORDSTRANDEN STOD VASSINGEN på sin köl. Stöftor voro salta under den på bägge sidor. Masten låg ännu i skjulet, seglen också.

Skrofvēt hade stått här under vintern med trälemmar öfver sig, till skydd mot snö och hagel. Men en dag, när det vårade varmt, gick Börje, som ägde båten och bodde i den lilla stugan uppe i backen, ner till stranden, tog bort lemman och begynte göra farkosten i ordning för sommaren.

Han hade dref med sig, kil och hammare, pelade in drefgarnet i springorna mellan de klinkade borden, slog hammaren mot kilen och sjöng en låt. När han drifvit skrofvēt rundtom, strök han botten med patentfärg ända upp till vattenlinjen för att freda träet mot mask och hafsskagg. Penseln gick i långa drag. Därpå strök han relingsborden och innersidorna med olja. Tofferna målade han med brun färg.

Nu var det en förmiddag, då vågorna blånade och sjöngo, då den nygröna skogen

Vårusseroner.

susade och solskenet glittrade i stugans rutor. Börje gick ner till sin vässing. Han bar en färgpyts med penslar i. Hans kläder voro nedfläckade, händerna smutsiga, ansiktet solbrynt under det lurfviga håret, hela figuren grof och stark. Minen var dystert. De blå ögonen lyste ej af glädje. Ej underligt, ty Börje hade fått klart med tösen sin. Klart att vända, ja! Och det var inte roligt.

Hon ville inte ha honom, det hade hon ändtligen sagt ifrån. Nästgårdsfolk voro de, vänner sedan flera år, och Börje hade gått och inbillat sig, att de skulle bli ett par. Genom knog och sparsamhet hade han skaffat sig stugan, där han bodde med sin gamla mor, och båten. Han var sin egen herre, och det duger. Men det brydde sig Greta inte om. Det var en karsk jänta. Hon tyckte bra om den rejäle pojken, förstas, men hon tyckte bättre om en annan. Och nu hade hon sagt ett bestämt nej, så det var helt naturligt, att Börje inte trallade och spelevinkade, när han, svängande pytsen i handen, gick ner till sin båt.

Han hade tänkt sig, att de skulle få så rart. Mor skulle gått där och leff i sin ålderdom åt de ungas lycka. Greta skulle skött huset, stökat i kök och kammare och, när tiden kommit, skänkt mannen en liten pojke eller förs. Börje skulle odlat jordäppan, medan kon gifvit mjölk och suggan grisat. Han skulle lagt ut garn och backa i viken, för-

tjänt pengar på fisket. Och om söndagarne, när de varit i kyrkan, skulle de seglat ut med vässingen. Börje skulle suffit vid rodret och hans unga hustru bredvid honom. De skulle ha sjungit visor, medan han dragit på sitt handklaver. Ja, de skulle ha trallat, så att ekot sprungit bort genom bergen. Och emellanåt skulle de ha kyssts, förstas.

Så hade han tänkt sig, men alltsammans var inte mer värdt, än den skatt, som aldrig fanns.

Nu var han nere på stranden. Han lade harmonikan på marken, satte från sig färgpytsen, ställde sig att fiffa på vässingen. Kraftig var den i sin bukiga form, kunde stå i brottsjö. När han fick upp mast och segel, blef den grann!

Men dessförinnan var det något annat, som skulle göras. Den skulle ha ett namn. Han hade inte brytt sig om det förr, men nu skulle det ske. Han tvekade inte i valet, tog pytsen, gick upp i skrofvēt, satte sig på midtloffen. På den bruna toffväggen bakom denna streckade han med en fin pänsel ett stort G. Han bemödade sig att föra handen lugnt, ty han skakade i kroppen, medan han målade, och namnet fick inte se skackat ut. Gång på gång doppade han penseln i färgen, det blef effer hand fyra bokstäfver till. Slutligen stod där GRETA.

Han kastade penseln i pytsen. Nu var namnet färdigt, nu skulle det torka i solen. Det gjorde, ondt i honom, när han såg det lysa. Ändå tyckte han så mycket om det! Han skulle velat snyfta, men behärskade sig, torkade sig ett tag med insidan af den blå blusärmen öfver ansiktet, för svettens skull, kantänka. Men det var nog mest för ögonens skull, som svettades, de också.

Så gick han ur båten, tog klaveret, satte sig på en sten och sjöng, medan fingrarna klämde de gula knapparna på spelverket, som bälgade ut och in:

Jag bjöd dig att bo i stugan,
som står uppå fjordens strand,
men du var som sommarflugan,
du flög din väg från min hand.
Du grymma, fast du mig pinar,
tro inte, jag går och grinar!
Ähnej, mitt klaver jag drar,
och ut jag på böljan far.
Ty det skall du veta,
du lilla, rara Greta,
att låt är bättre än gråt,
men bäst utaf allt är en båt!

Hvar han fick orden ifrån, visste han inte. De kommo af sig själfva. Och det är nog så, att den, som är sorgsen, har lätt för att dikta. Visor hade han alltid gjort. De och klaver höra ihop.

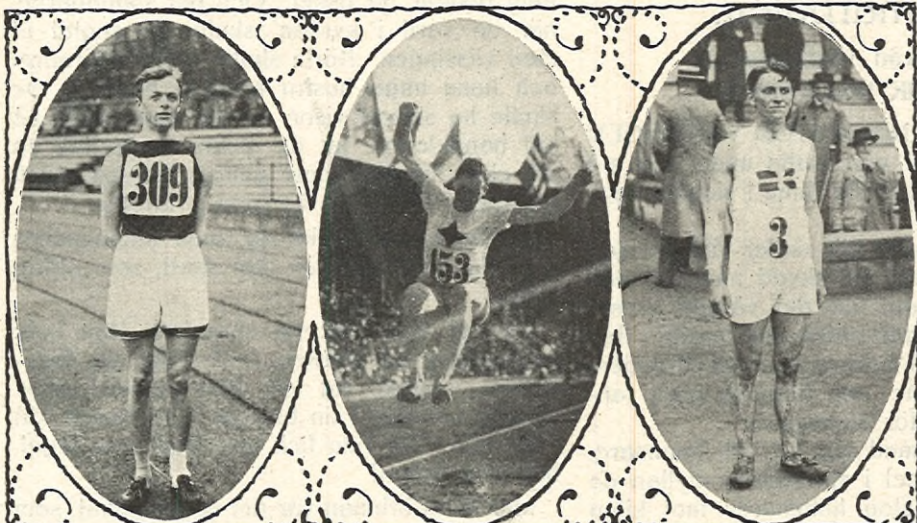
Han spelade en hop krumelurer, medan ögonen glänste fuktiga och ansiktet hade ett grinigt uttryck. Så kom en ny strof från samma håll som den förra, det vill säga från öfverallt och ingenstans. Den unga, skälfvande stämman ljöd så här:

(Forts. sid. 483.)

Jätteröksvamp.

BILDER FRÅN

NORLING
SEGRARE I HÄCKLÖP-
NING 400 METER

ÅBERG
SEGRARE I LÅNGD-
HOPP

DANSKEN DAM
SEGRARE I 10,000-
METERSLÖPNINGEN

OFFICERARNES DUELLSKJUTNING

SABELFAKTHING TILL HÄST

START FÖR RAPPORTFÖRING PÅ MOTORCYKEL

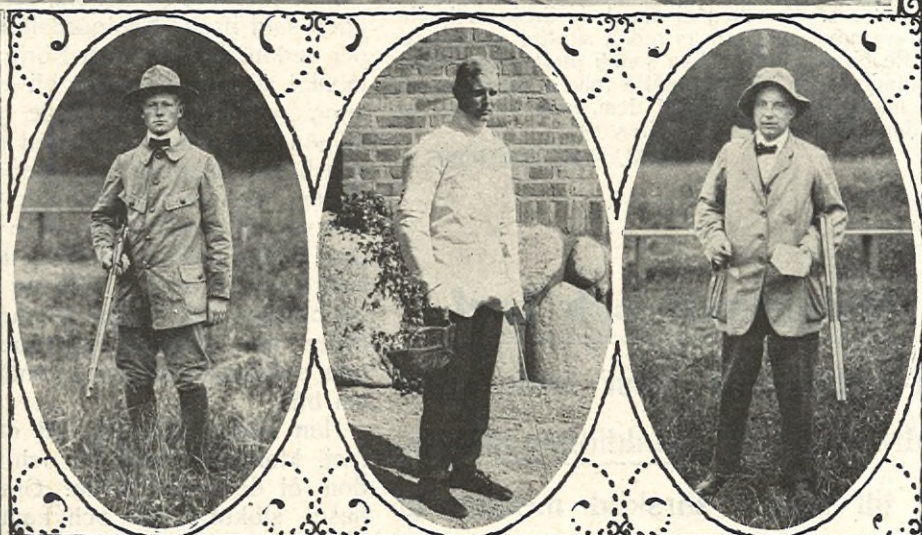
BAJONETTFAKTHING

BROTTHINGSKAMP

SCEN FRÅN HERRARNAS FAKTHING

LÖJTNANT HÜLTKRANTZ
SEGRARE I PISTOL-
SKJUTNING 30 METER

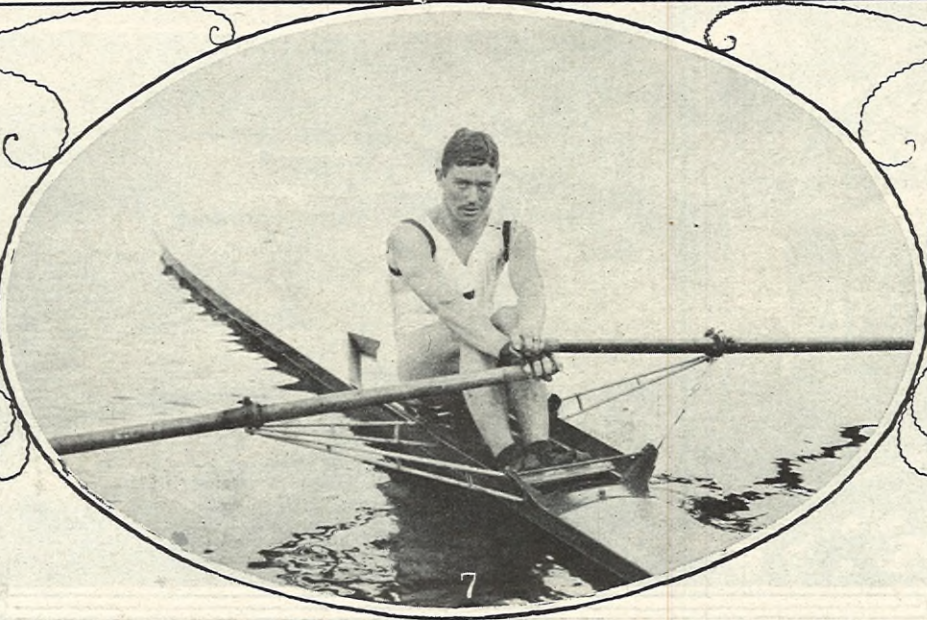
LÖJTNANT ENELL
SEGRARE I FLORETT-
FAKTHING.

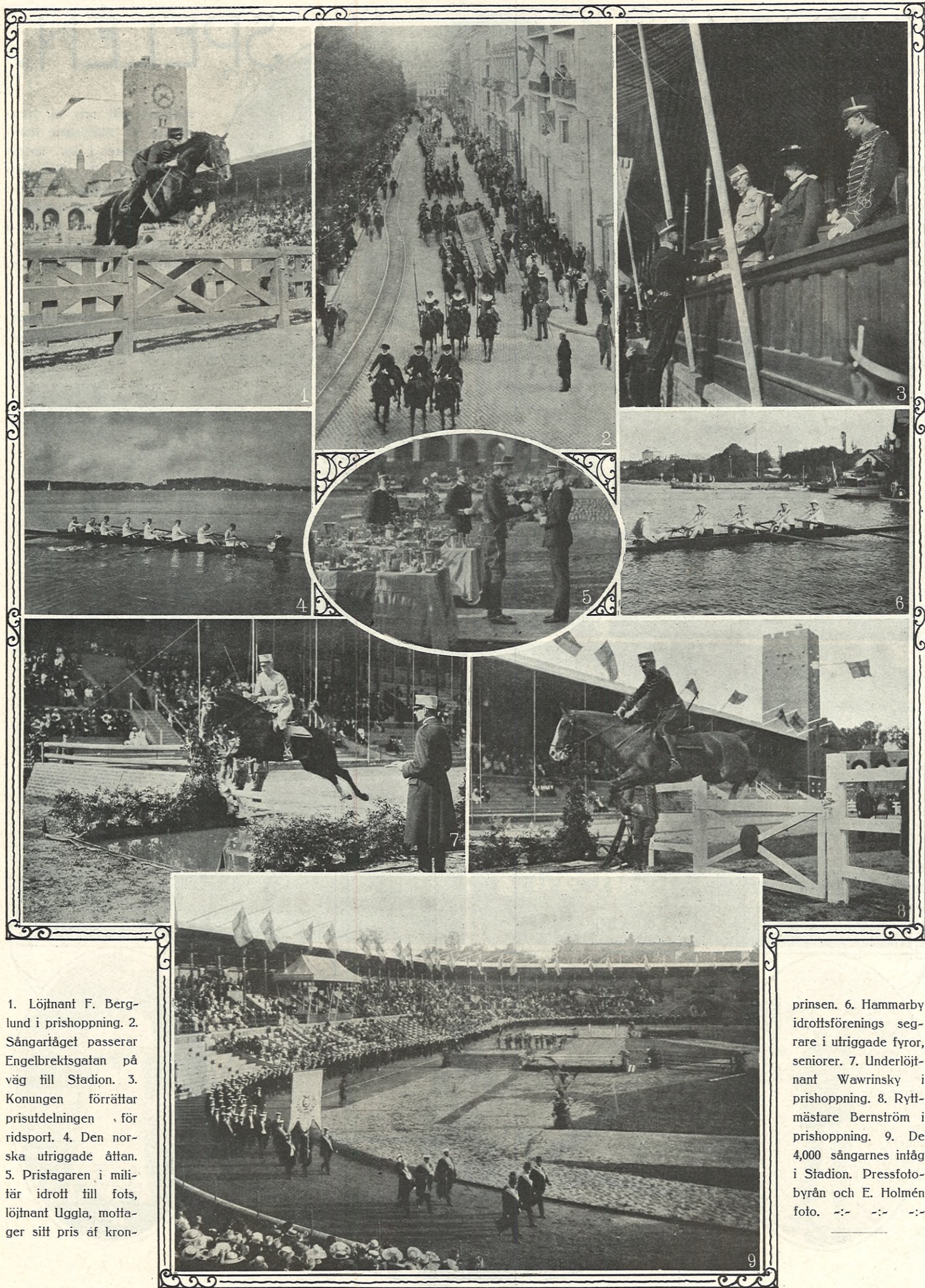
ING. BENEDICKS
SEGRARE I SKJUTNING
PÅ LÖPANDE HJORT

SVENSKA SPELEN.

1. Konungen och kronprinsen åse fotbollsmatchen å Råsunda.
 2. Från fotbollsmatchen Stockholm-Göteborg. "Berka" klarar ett mål.
 3. Det segrande Göteborgslaget (fotboll).
 4. Pristagarinnorna i Svenska spelens simtäflingar.
 5. Det segrande Göteborgslaget i lagkappsimning för damer

mottager sitt pris af kronprinsen. 6. Skåningen Rothstein segrare i 200 meters bröstsimning. 7. Skåningen Dahlbäck, segrare i single scullstämplingen (roddregattan).
 8. Frkn Strömberg, segrarinna i enkelspel för damer. Pressfotobyrå och E. Holmén foto.

1. Löjtnant F. Berglund i prishoppning. 2. Sångartåget passerar Englebrectsgatan på väg till Stadion. 3. Konungen förrättar prisutdelningen för ridsport. 4. Den norska utriggade åttan. 5. Pristagaren i militär idrott till fots, löjtnant Ugglå, mottager sitt pris af kron-

prinsen. 6. Hammarby idrottsförenings segrare i utriggade fyror, seniorer. 7. Underlöjtnant Wawrinsky i prishoppning. 8. Ryttmästare Bernström i prishoppning. 9. De 4,000 sångarnes intåg i Stadion. Pressfotobyrå och E. Holmén foto.

(Forts. fr. sid. 479.)

Du gärna må andra kyssa
och hvila i andras famn,
jag ensam skall länsa och kryssa,
och vässingen bär ditt namn.
Du falska, tro ej jag suckar,
när vägen mot stäfvén kluckar!
Åhnej, jag drar mitt klaver
och tänker på dig ej mer.
Ty det skall du veta,
du lilla, rara Greta,
att låt är bättre än gråt,
men bäst utaf allt är en båt!

Älskvärdt och näsvist kring dagens »on dit».

Riksbibliotekets förfall.

FROKEN MAUD KOMMER GENOM HUMLEGÅRDEN fram mot Kongl. Biblioteket. Plötsligt stannar hon och låter ögonen hvila en stund på syrénbuskarna, som nu stå i sin fulla prakt. Den banala fasaden, från en af stockholmsarkitekturens sämsta perioder, den som begick förbrytelsen Ostermalm, har illa berört Stockholmskans eljes härdade skönhetssinne. Hon tittar in genom glasörrarna till vestibulen — där inne tycks det se ännu värre ut. Två skulpturverk förhöja smaklöst det ödsliga intrycket af denna beklämmande stationshall, denna afvisande, stenkalla entré.

Man ser visserligen, att fröken Maud inte tillhör de lärda kvinnornas krets — därtill lyser hennes ögon allt för starkt af lif och intelligens. Hon gör intryck af att ha studerat människorna och världen direkt, snarare än ur böcker. Emellertid har hon under sina resor i främmande land — som hvarje människa med bokhåg — jämt och ständigt besökt biblioteken. Hvar hvilat och drömmer man så skönt som i Bodleyans äldriga salar i Oxford? Hvem nalkas propyläerna öfver trappan till British och träder in i dess mäktiga kupolsal, utan att känna hjärtat bäfva i andakt? Hur gripes ej den, som sätter foten på den förnämna palatsgården till Bibliothèque Nationale i Paris! Ja, i. o. m. i Köpenhamn är det hus, där rikets bokskatter gömmas, danadt till ett tempel. För att inte tala om de oaser i världsvimlet, som heta biblioteken i Amerikas storstäder.

Utänverket och entrén till Sveriges Riksbibliotek skulle snarare anså en soppkokningsanstalt — det verkar straffinrättning för kriaskrifvare — en asyl för hemlösa bokmalar...

Den begåfvade damen öppnar dörren till inre farstun. Hon läser anslagen, såsom det anstår en lojal nykomling som vill orientera sig och undvika att bryta mot stället sed. Hennes öga faller på ett plakat, som påbjuder att ytterplagg skola aflämnas. För henne skulle detta betyda en rubbning af toaletten, som visst icke kunde botas i den lilla pigspegel, som står till kundernas tjänst. Hon beslutar lirka med den vänliga garderobsfrun. Naturligtvis... plakatet betyder ingenting — just hvad hon tänkte, en kvarleva från den tid då byråkratisk viktighet betraktades som chic. Fröken Maud behöfver visst inte förstöra sin coiffure. Men hon önskar dock befria sig från parasollen. Det räcker henne en pappbit som kontramärke. Genom tumning af smutsiga näfvar har numret blifvit hart när oläsligt. I Paris får man stansade aluminiumbrickor i vestiairen, i Köpenhamn en graverad mässingsjetong, i London en liten emaljplåt — kanske inte renare de, men proprare att se på, och de kunna tvättas. I Stockholm räcker sedan åratall tillbaka åt den besökande en nypa smuts — utan att någon klagat eller den maktägande haft "tid att tänka på saken!" Fröken Maud, som glömt eldtången hemma och inte kan förmå sig att beröra den motbjudande tingesten med sina hvita handskar, ser sig rådvill omkring, upptäcker en plats, där kläder kunna lämnas utan kontramärke. Om hon får ställa parasollen där? Jo, var så god, bara den inte blir stulen! Hon småler undergifvet och anbringar parasollen i tjufvarnas ställ. Så vänligt att ha två slags garderober — en för snuskar och en för sluskar! Den senare bör föredragas af damer med hvita handskar.

— Får jag be om namnet! — anropas fröken Maud af den vänliga och påpassliga garderobiären.

Fröken Maud går fram till en liten pulpet, på hvilken ligger en stor bok. På väggen läses ett anslag: Den besökande torde skriva sitt namn. En spalt på de väldiga sidorna är uppfylld af namn — i de öfriga kolumnerna för ställning och adress står ingenting. Endast Jöns Pärsson, folkskollärare, Barkaryd, (Småland) har varit

from nog att följa order. Den öfriga publiken ger det en god dag — och ingen bevakar att föreskriften följes. Hvarför i dessa dyra pappersfider slösa tredubbla skriftytor — hvadan detta spegelfakteri, denna tomma begäran att få veta om hon är fröken och hvar hon bor, då hon faktiskt skulle göra sig löjlig genom att härma enfaldiga Pärsson från Barkaryd. Hvad tjänar det förresten till att ens skriva namnet i denna bok. Försummade relikter som de maktägande inte gittat sopa bort!

Men nu börjar det värsta. Förväntansfull träder fröken Maud in i Expeditionssalen för att få tag i en svensk bok hon behöfver. Hvar skall hon vända sig? En flock herrar glammar bakom disken. En dam vid ett bord blänger åt Linné. Hvar finns katalogerna? Hon upptäcker deras kapslar, som fylla bakre väggen. För att inte besvära med onödiga frågor går fröken Maud fram och letar rätt på den kapsel hon behöfver, ser sig om efter en plats att studera den på, — det finns inte. A, läsesalen... Hon går dit.

De lärda bakom disken ha stelnat, och den modigaste af dem ilar efter fröken Maud:

— Hvad är meningen? Det är förbjudet!

Hon behandlas som brottsling eller vansinnig därför att hon vill läsa en katalog! I Stockholm får detta endast ske genom förmedling af en filosofie doktor...

Hon nämner alltså titeln på den bok hon söker — den är inte katalogiserad. Hon tror sig höra fel. Nej, ytterst förekommande upplyser förste bibliotekarien — att det finns svenska böcker som inte är katalogiserade. Men han står gärna till tjänst. Boken hittas också i ett stort Boklexikon — men visar sig sedan vara oanträffbar på bibliotekets hyllor. Den tillhör nämligen de, säkert rätt många svenska böcker, som i Riksbiblioteket — helt enkelt saknas.

Fröken Maud begär nu i stället få se första upplagan af Röda rummet af Strindberg. Den lånas inte ut. Kanske därför att den anses vara dyrbar. Nej, men den är ett svenskt diktverk, så pass nytt att någon ännu gifter läsa det — och får icke utlånas.

Hon rekvirerar Tomas a Kempis för att lugna sinnet — anmodas, med belevnad älskvärdhet, att taga plats vid ett bord i läsesalen. När hon väntat en kvart går hon ut i expeditionen. Det vimlar af herrar och damer bakom disken — hon vet inte hvem hon skall vända sig till, går tillbaka och väntar ännu en kvart. Då fattar hon mod och frågar en — men det skulle ha varit en annan. Hur kunde hon veta det? Hon väntar ånyo, väntar länge...

Då blir hon plötsligt vansinnig, stackars Maud. Ambulansen eftertelefoneras, men då man inte får köra i Humlegården, måste den arma forslas ända ned till gatan för att komma i ekipaget.

Det var synd för fröken Maud. Ty hade hon väntat lite till skulle boken ha kommit. Då hade hon bara behöft gå fram till den vänlige amanuensen vid disken i läsesalen och sagt: Jag har fått den till hemlån — för att han skulle ha lämnat tillbaka hennes kvitto och hon oantastad kunna gå från Riksbiblioteket med en dyrbar edition af Tomas a Kempis i sin kjortelsäck som god pris.

MOGENS LANG.

Iduns handarbetsmönster.

DE NYA ORIGINALMÖNSTER TILL sommarhandarbeten, som reproducerades i bilagan till n:r 23 af Idun (datum: 4 juni) tyckas att döma af den lifliga efterfrågan ha fallit våra läsarinor i smaken. Mönster kunna äfven under juli månad erhållas, om beställningar snarast möjligt insändas till *Midinette*, Iduns Red., Stockholm. RED. AF IDUN.

— Det är lögn! skrek han plötsligt, kastade harmonikan i backen och satte händerna mot ansiktet. Jag kan aldrig glömma dig!

Han stönade och vred sig. Så blef han sittande stilla, grubblande.

Med ens ryckte han till vid att en hand lades på hans skuldra. Det var en gammal, visnen hand — mors. Hon stod bredvid honom, sade mellan sina få tänder:

— Jag hörde, att du sjöng, därför gick jag ner till dig. Jag begrep, att du behöfde tröst, gossen min. Du skall inte vara ledsen, Börje! Hon är dig inte värd, det har jag ofta sagt. Hon ränner med andra karlar, och hon får nog sitt en gång.

— Säg inget ondt om henne, mor! utbrast han och reste sig upp.

— Jag säger hvad jag vet, du, för sådant är lifvet. Den trolösa får sitt straff. Du skall inte bry dig om henne, utan ta en annan. Det är många, som vilja ha dig. Du är ung och grann, Börje, har egen stuga med ko och gris och jordlapp och egen båt. — Gå inte töserna och titta efter dig både på kyrkvallen och lekbacken! Jojomen, du! Så du skall bara klämma sta!

Det kom en skälmsk glimt i den gamlas ögon. Hon mindes sin egen ungdom.

Men Börje stampade i fjordsanden och ropade:

— Jag kan inte, mor!

Hon lugnade honom och sade:

— Det går med tiden. Du måste skaffa dig en hustru, för snart ligger jag i grafven.

— Det får du inte!

Han drog henne ömt intill sig.

— Jo du, jag känner, att det inte är långt igen. I vinter så. — Och när jag är borta och inte längre kan pyssla om dig, behöfver du annat kvinnfolk, och det skall vara en hustru, inte en hjälpkäring. För då skulle du längta ihjäl dig.

Han teg ett tag, så sade han:

— Du har rätt som alltid. Du är så klok och god. Jag är ung och vild, det råar jag inte för, det skall du förlåta mig.

— Det gör ingenting, bara du får det bra.

— Så skall jag försöka att glömma henne då.

— Det är rätt, du. Men då skall du också ta bort hennes namn, som du har målat i båten.

— Nej, bad han så vackert, låt det stå kvar! För när jag är ute och seglar, har jag ju henne med mig ändå, fast bara liknelsevis.

— Nå, så får det väl vara då, tyckte gummman. Men bara tillsvidare. När den rätta kommer, skall du stryka ut namnet, lofva mig det!

— Ja, det lofvar jag.

— Så äro vi öfverens då. Och kom nu in och ät middag, potäterna bli kalla.

Han tog upp harmonikan och gick helt stilla vid moderns sida uppför backen till stugan.

Vid Insyltning och Saftning

af frukter och bär bör hvarje husmoder endast använda

Roberts'

Syltkonserveringsessens.

Uppfyller alla fordringar för ett mycket verksamt och fullständigt ofarligt konserveringsämne.

Finnes hos hvarje välsorterad färg- och kemikalieaffär.

Bruksanvisning medföljer.

Vid konservering med salicylsyra riskeras alltid att få syltet eller saften förstörd af den karbolaktiga smak, som därvid lätt kan uppstå; detta förekommer däremot ej, då vår syltkonserveringsessens användes.

kräset i en stekgryta, som ej får vara större än att de nätt och jämt rymmas. Då fåglarna äro väl brynade, upptagas de jämte kräset. Smörret i grytan fräses med mjölet 2 min. buljongen och grädden spådes på och säsen får koka 5 min., hvar efter den afsmakas med kryddorna. Fåglarna läggas med bröstet upp och få saktasteka, tills de äro mörka, eller 1 1/2-2 tim., hvar under de öfveröfas flitigt med säsen. Skäras och hopläggas åter på fatet, så att de se hela ut, garneras med brynt potatis, persilja och oliver. Serveras med gelé eller kompott.

Krustader med stufning af grönsaker (f. 6 pers.). 12-14 krustader.

Stufning: 1 knippa spåda morötter, 1 litet blomkålshufud, 6 vaxbönor, 1 1/2 kpk färska ärter, 12 sparrisknoppar, 3 dcl. vatten, 1 tsk. socker, 2 msk. smör (40 gr.) 4 msk. mjöl (40 gr.) 1/2 lit. grönsaksspad. 1/2 tsk. köttextrakt, 1/2 tsk. salt, 1 äggula, 2 msk. tjock grädda.

Beredning: Krustadernas beredning se Iduns kokbok n:o 46. Grönsakerna rensas, påsättas i kokande vatten, tillsatt med sockret, och få koka mjuka. De upphållas i durkslag och spadet tillvaratages. Blomkålen delas i små bitar, de öfriga grönsakerna skäras vackert med legymknif. Smör och mjöl fräses 2 min., grönsaksspadet, blandadt med köttextrakt och saltet, röres i och säsen får koka 5 min. Den ardes med den uppvispade äggulan och grädden, får sjuda och afsmakas med salt. Grönsakerna blandas försiktigt med säsen och stufningen fylls i de varma krustaderna. Serveras som mellanrätt eller som garnityr till rökt lax, stekt fisk m. m.

Potatisbullar (f. 6 pers.). 1 lit. kokt, öfverblifven potatis, 1 msk. smör (20 gr.), 1 äggula, 1-2 msk. tjock grädda, 1 tsk. salt, 1 tsk. socker (litet muskot).

Till panering och stekning: 1 dcl. stötta skorpor, 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Potatisen rifvas på rifjärn eller pressas genom purépress. Smöret röres till skum och blandas väl med moset jämte äggulan, grädden och kryddorna. Med två skedar, doppade i mjöl, formas runda bullar, hvilka tillplattas, vändas i stötta skorpor och stekas vackert bruna i smöret. Serveras till stekt fisk eller kött. Äggulan kan uteslutas, om så önskas.

Glaserade morötter (f. 6 pers.). 1 lit. små morötter (karrotter), 60 gr. smör, 1 tsk. salt (5 gr.), 4 tsk. socker (20 gr.), 1 dcl. kokande vatten (1 msk. finhackad persilja.)

Beredning: Små päronformiga morötter, s. k. karotter, lämpa sig bäst för detta tillagningsätt. Morötterna rensas, sköljas, borstas väl, skrapas nätt, sköljas änyo, torkas i en duk och skäras midt itu på längden eller i fjärdedelar beroende på storleken. Smöret fräses i en kastrull, morötterna illäggas, beströs med salt och socker och fräses väl i smöret. Vattnet spådes på och får koka med lock tills morötterna äro nästan mjuka, då locket aftages och säsen får koka ihop, så att den blir tjock som sirup. Morötterna skakas försiktigt i säsen tills de bli jämnt glaserade. Om så önskas tillsättes sist den finhackade persiljan. Serveras som garnityr omkr. stekt kött eller tillsammans med kokta grönsaker. Äro morötterna stora och gamla böra de formas som aflånga oliver, påsättas i kallt vatten, få koka 5 min., upphållas i durkslag och tillagas därefter som föregående.

Dankwardt tårta (f. 8-10 pers.). 220 gr. smör, 212 gr. kokt, kall rifven potatis, 212 gr. hvete-mjöl.

Till fyllning: 2 dcl. sylt. Till garnering: 4 dcl. tjock grädda.

Beredning: Smöret tvättas väl och röres, tills det blir hvitt och pösigt. Mjölet siktas på bakbordet, potatisen och smöret tillsätts, och degen arbetas med händerna, så att den blir smidig. Af degen utkafas tunna bottnar, som gräddas i god ugnsvärme. När de äro kalla läggas de upp på tårtskål med sylt emellan, och tårtan garneras med vispad grädda.

Oxsvansoppa (f. 6 pers.). 1 oxsvans, 1/2 kg. oxhals, 4 msk. smör (80 gr.), 1-2 rödlökar, 2 morötter, 1 palsternacka, 1/4 rotselleri, 5 persiljestjälkar, 1 lagerblad, 3 lit. efterbuljong eller vatten, 15 gr. mondamimjöl, salt, socker, cayenne, 1/2 dcl. torr scherry (1 msk. tomaturé).

Beredning: Oxsvansen sköljes i kallt vatten, skålas i kokande vatten, torkas med en duk och hugges i stycken efter lederna. De största bitarna klyfvas på tvären. Köttet sköljes hastigt, torkas och skäras i mindre bitar. Löken skalas, rötterna ansas och skäras sönder; persiljan sköljes och bindes ihop med lagerbladet. Smöret brynes i en järnkastrull, köttet och rotsakerna läggas i och få bryna vid saktastekning. 1 tim. Därefter

FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas af såväl barn som vuxna.

Tillverkas af
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM,
STOCKHOLM.**

Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.25

BILLIGT! - Finnes å alla apotek - BILLIGT!

SINGER

ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN

Obs!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska

Sardiner i finaste

Olivolja och Tomatsås för Smörgåsbordet.

För hvitlackerung finnes ingen färg som bättre ägnar sig därtill än emaljfärgen **Chinalack**. Hållbar, spegelblank, porlinshård. Arsenikfri enl. nya giftstadgan. Tag inga mindre värda efterapn. Svensk, med gulmedalj belönad tillverknings. Erhålles hos alla färghandlare. Fabrikanten: **Dorch, Bäcksin & Coes A.-B.**, Göteborg och Stockholm.

MER OCH MER

öfvertygas den ärade almänheten om att **VYV-TVÄLEN** är den fönesta bland tvälar. Vyv-tvälen säljes i hvarje välsorterad parfym- och herrekiperingsaffär. Österlin & Ulrikssons Kem.-Tekn. Fabrik, YSTAD.

Mellin's Food

är bästa föda för svaga och klena barn i alla åldrar. Stärkelsefritt - lättmält. Köpes i apotek, speci- och drogaffärer.

VELOX

BÄSTA FOTOGRAFISKA PAPPER
TROTS KRIGET INGEN PRISFÖRÖJNING
HASSELBLAD FOTOGRAFISKA AB Göteborg
AKTIEBOLAGET HASSELBLAD SCHOLANDER, STOCKHOLM

FAXIN

Bästa putsmedel för alla metaller.

OXYGENOL-SALVA

Med vätesuperoxid

CLOETTAS GULD-CACAO

1 vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

HULTMANS RENA CACAO

Det bästa Ni kan giva dem!

"På säker grund byggas solida hus - en väl placerad annonsering förfeljar icke målet".
Idun som är jämnt spridd öfver hela landet ställer gärna sin erfarenhet till Eder tjänst.

SJU

dagar i veckan
läses en annons i

IDUN

GAHNS

Farena-crème.

En kund skriver därom:
»Farena Hafre-crèmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de alla vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»

Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala.
Kungl. Hofleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 23-29 JULI 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff à la Lindström med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Consommé med vermiceller; kokt gös med smör och ägg; stekt and med brynt potatis och salader; smultron med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsvälling med fruktkompott; krustader med stufning af grönsaker; mjölk; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Potatisbullar med ärter, glaserade morötter och blomkål; Dankwardt tårta.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillsås med färsk potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Polska rulader med potatis och spritärter; rabarberkräm med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; pytt i panna (buljongsköttet från söndag) med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Oxsvansoppa; kokt braxen med pepparrotssås.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; ansjovisbullar med ärter och smält smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Frikassé på kalv med ris; fruktsoppa.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg med skinksås; kaffe eller te. Middag: Köttsoffa med klump; falsk fiskfärs med hummersås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rimmadt fläsk med potatismos; surmjölk.

RECEPT:

Biff à la Lindström (f. 6 pers.). 3 potatisar, 2 rödbetor, 2 rödlökar, 6 hg. benfritt oxkött, 1 dcl. tjock grädda, 6 äggulor, 1 msk. fint hackad kapris, 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 1 dcl. kokande buljong.

Beredning: Potatisen kokas, får kallna och skäras i fina tärningar. Rödbetorna kokas och skäras i fina tärningar; löken skalas, förvälles och hackas fint. Köttet torkas med en duk urvriden i hett vatten, skäres i bitar och drivres 4 ggr genom köttkvarn, hvar efter det blandas med grädden, äggulorna, potatisen, rödbetorna, löken och kryddorna. Af denna massa formas runda, omkr. 1 1/2 cm. tjocka biffar. En stekpanna upphettas långsamt, tills den blir rykande het, smöret brynes däri, biffarna läggas i och få steka omkr. 2 min. på hvarje sida. Biffarna uppläggas på varmt serveringsfat, pannan vispas ur med buljongen och säsen hålles öfver biffarna. De serveras med stekt potatis som frukosträtt.

Stekt and (f. 6-8 pers.). 2 änder, 1 hg. späck, i 2 skivor, 3 msk. smör (60 gr.).

Sås: Smöret i hvilket fåglarna brynts, 2 msk. mjöl, 3 dcl. köttsky eller buljong, 3 dcl. tjock grädda, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: And bör anrättas genast den är skjuten. Fågeln är ung om simhuden är tunn och lätt kan slitas itu. Den brednäbbiga gräsanden är bäst. De med spetsig näbb äro vanligen så traniga, att de nästan äro oätliga. Fåglarna rensas, sköljas väl, torkas in- och utvändigt, uppsättas och beläggas med späckskeivor, som fastbindas med fint segelgarn. Fåglarna bryns därefter i smöret tillika med

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

FÖRORDA AV LÄKARE

»Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.»

SÄLJES ENDAST I APOTEK

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agria

Yoghurt-Margarin

Under
Juni, Juli och Augusti
hålls
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9-3. Öfriga hvardagar 9-4.

FRÅGOR

N:r 158. Vill någon vara vänlig upplysa om hvar man kan få sälja »Chirurgiska Händelser anmärkte och samlade uti Kongl. Lazarettet och annorstädes av Olof Acrels, tryckt hos H. Fougst R. af K. W. O. K. Boktr., Stockholm 1775. Hvad kan den vara värd? Tacksam för svar. Landsortsflicka.

N:r 159. Finnes någon verkligt tidsenlig och omfattande rådgivare i frågor rörande etikett och god ton och om så är, hvad är dess titel och förlag? Landtis.

N:r 160. Kan någon erfaren husmoder gifva mig ett godt råd, hur jag skall få bort myror? De snart sagdt öfersvämma skafferier, garderobber etc. och jag skulle bli mycket tacksam för uppgift på något effektivt medel att få bort dem.

N:r 161. Ung norrländska med verklig håg för sjukvård frågar härmed, om någon af Iduns många läsarinor kan upplysa mig om hvar jag mot ingen afgift kan få gå igenom någon kurs. Har försökt vid länslasarettet men ej lyckats. Finns det kanske något mindre sjukhem, där man kunde få komma som sköterskebiträde eller undersköterska mot någon liten lön. Tacksam för råd och upplysningar är

Intresserad 21-åring.

N:r 162. Hvad skall jag använda för mina af ansträngning svidande ögon? Har hört att »ögonbad» skall verka välgörande, men hur skall ett sådant tagas? Skall man hålla ögonen öppna, när de badas och skall vattnet vara ljumt eller kallt?

Jag är road af nöjesläsning men kan intet främmande språk. Vore mycket tacksam för uppgift om några, helst af Anna Hamilton Geete översatta, engelska romaner. Norrlandstös.

N:r 163. Kan någon lära mig hur jag skall tillverka såpa själf i hemmet. Vore tacksam för svar. Sparsam husmor.

N:r 164. Hur skall lackskor behandlas, så att de inte spricka sönder. Carin.

N:r 165. Finns något godt medel mot ömkyla i fötterna. Smärtan är lika stor vid kall som varm väderlek. Särdeles vid väderlekskiftet. Kan ej något göras därvid under sommarmanaderna? Tacksam för råd. Gammal prenumerant.

N:r 166. Vill någon af Iduns många läsarinor vara vänlig upplysa om huru jag på mest praktiska sätt själf kunde förfärdiga nationaldräkter till mina små töser på 5 och 4 år. Så tacksam för svar är

N:r 167. Vi hade tänkt göra en sommarresa till Norrland och Norge på ett par veckor. Vill någon vara vänlig ge oss förslag på resplan och resroute, då vi ju gärna ville ha mesta möjliga valuta af färden? Tvenne skånskor.

N:r 168. Vill någon af Iduns läsarinor säga mig, hvilket som är fördelaktigast, att gå in vid Röda korset eller Sophiahemmet, för att utbildas till sjuksköterska. Hvari består skillnaden? Frågar villrådig ung flicka.

SYSTER INGA.

Ja, nu stod syster Inga på bår i likboden, som tillhörde lasarettet. Hon hade många gånger då hon gått förbi den ryst till och sagt: »Ja, så mycket ni vet dit få ni ej lägga in mig, om jag skulle dö.» Men nu låg hon där.

Sällan blir en människas önskinningar respekterade i lifvet, huru mycket mindre då en döds.

Ja, syster Inga hvilade i sin kalla bädd i likboden.

Marsvinden svepte tjutande omkring knutarna och snöbarken piskade in genom det öppna fönstret, men syster Inga märkte det ej, hon sof så fridfullt t. o. m. aningen af ett småleende tycktes dröja omkring hennes tunna läppar.

Log hon manne åt all den omvårdnad, man ägnat stoffet? Glad-des hon öfver att kärleksfulla händer smyckat likboden med blommor och grönt.

Eller log hon åt människors sätt att offra på den döde af pennin-gar och vänlighet, men låta den lefvande försäkra utan en smula af det öfverflöd, som faller från den rikkes bord.

Syster Inga var död och dödens gåtfulla outgrundliga leende besva-rade inga frågor.

Döden tillät ingen att glänta på förlåten.

När syster Inga för sex år sedan blifvit förlöfvad var hon my-blifven sköterska på lasarettet.

Hon var strålände lycklig, ej minst öfver att nu kunna förtjäna sitt uppehälle helt och hållet själf och slippa att ligga morbror Axel till last. Morbror Axel hade visserligen ingen brist på detta jordiska goda och hans bidrag till den föräldra-lösa Inga, var långt ifrån änkans skärf, men morbror Axel hade den åsikten, att ett fruntimmer, som hade mat och bostad, hade nog. »Ett fruntimmer kan ju reda sig på rakt ingenting.» De skulle vara såsom liljorna på marken, de så intet och församla intet i ladorna och deras himmelska fader föder dem.

Att dessa samma kvinnor hade samhällsplikter och måste skruda sig i kläder, betala skatter och mera sådant ingick inte i program-met.

Syster Inga hade emellertid nu blifvit afdelningsköterska och fått 33:33 i månaden och det var ju en stor summa, hvad allt skulle hon ej få den att räcka till. Nog skulle hon på den summan kunna sätta af något till hemgiften. Syster Ingas kinder glödde och ögonen fingo glans. Och så skulle hon sy på lediga stunder, så slapp hon kosta på sömnerska, det tjänade man all-tid något på. Och hon måste ju lära sig att vara så arbetsam och flitig, om hon skulle kunna bli Björn Torssons hustru.

Den lille käre Björn. Hvad de skulle bli lyckliga.

Han hade en dag kommit in på lasarettet med brutet ben efter en cykelolycka och hamnat på syster Ingas afdelning.

Benet hade blifvit läkt efter 6 veckor, men i stället hade han för-lorat sitt hjärta. Och det var också en ganska allvarsam affär.

(Forts.)

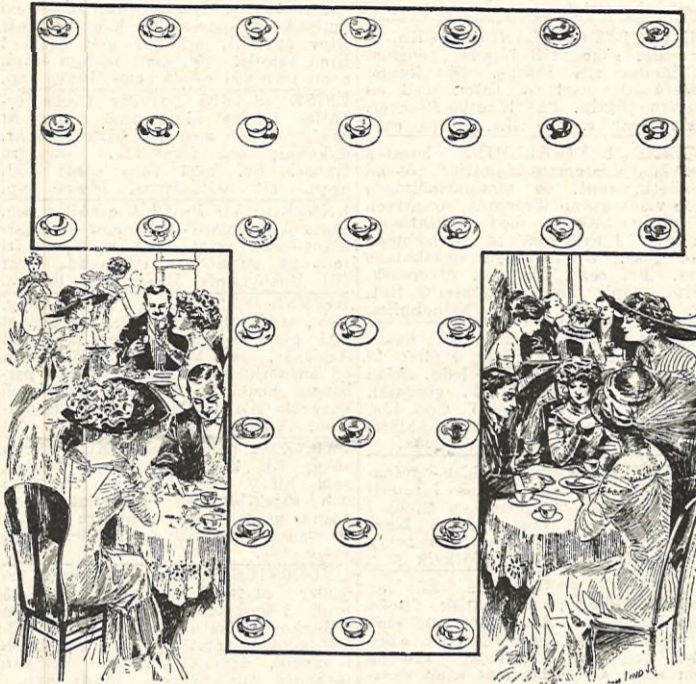
BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.

»Greta», Kneippbaden. Annonser kostar 2 kronor, som motes i post-anvisning.

VECKANS PRISTÅFLING.

PRISTÅFLING N:R 30. TEBJUDNINGEN.

Fru S. ger ett five o' clock tea och roar sig och sina gäster med att förelägga dem en gåta. Bordet där kopparna stå har formen af ett T, och kopparna äro placerade som på teckningen. Nu frågar fru S. sina gäster om de kunna räkna ut hur många fyrsidiga figurer kunna bildas på bordet med en kopp i hvardera hörnet? Hon fick en mängd olika svar.

Kan någon af Iduns läsare säga det största antalet fyrkanter med en kopp i hvarje hörn som kunna bil-das?

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 12 augusti 1916. Å kuvertet, som bör vara förse-dt med Svenska nationalföreningens mot-tuberkulos välgörenhetsmärke, an-gifves »priståfling n:r 30».

De två första rätta lösningar som vid den därefter verkställda gransk-ningen påträffas, erhålla följande pris: första pris 10 kronor, andra pris 5 kronor.

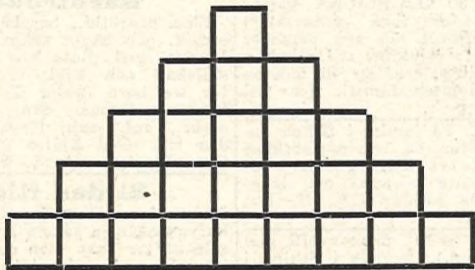
LÖSNING TILL PRISTÅFLING N:R 26.

Försvaret främst.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna läm-nats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa kontant-prisen: Första priset: Fröken Maria Ljungqvist, Tunnbindaregatan 23, Norrköping. Andra priset: Fr. Jenny Ahlstedt, Clastorp, Stock-holm.

IDUNS TIDSFÖDRIF.

BOKSTAFSPYRAMID.

3 a 1 b 1 c 2 d 5 e 2 f 1 h
1 m 2 n 2 o 1 p 2 s 1 t 1 u
ordnas i pyramiden så att de vä-derna bilda: en vokal; tysk bad-

ort; stad i Italien; belgisk badort; stad i Tyskland.
Den midtersta lodräta raden bil-dar namnet på en stad i Tyskland.

KALEIDOSKOP.

Mot en älskad strand lyfts än vårt fosterland, en dal sänks ej mer än vår bygd i himlens höjd. Högt, o, nord, vårt land, ljud våra fäders land, vårt dyra ord! Ej en rand jord sköljs.

Ordna orden på annat sätt, så att första versen af en känd dikt uppstår.

KAPSELGÅTA.

Som helhet är jag benämning på ett rofdjur. I mitt inre finns ett ord som anger en negation.

CHARAD.

Mitt första ensamt, likt mängden äkta man, är intet utan tillägg af mitt andra. Mitt hela man med skal kan klandra, om det med lätthet gissas kan.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖDRIFVET I N:R 26.

CHARADEN: Oxstek.
DET MÖRKA TALET: Likkistan.
DE OLIKA BEGYNNELSEBOK-STAFVERNA: Pål, bål, mål nål, hål, kål, ål, tål.

Vantar & Strumpor
MED **Lejon** MÄRKET!
FÖRSÄLJAS
I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
& KORTVARUAFFÄRER

tillsattes 1/4 lit. af den kokande buljongen, som under jämn rörning får koka ihop till gelé. När geléet fått en vacker mörkbrun färg, utan att bli brändt, spådes resten af buljongen på och soppan får koka sakta med tätt slutet lock omkr. 3 tim. eller tills köttet är fullkomligt mört. Det tages då upp med hälslef, svans-bitarna skrädas, köttet skäres i små bitar och lägges i soppskålen. Soppan silas, skummas väl, får koka upp, afredes med mondaminjöllet, uttrördt i 1/2 kkp kallt vatten, och får därefter koka under rörning 5 min. Afsmakas med kryddorna, vi-net samt tomatpurén och hålles öfver köttet i soppskålen. Serveras mycket varm. Om så önskas kan en kokt morot skäras i vackra figurer och serveras som garnityr i soppan.

Extrafint Kärmjöl
LEJONKÄRN
TRELLEBORGS ÅNGVARN
AKTIEBOLAG
YPPERSTA HVETEMJÖL

Ferrin
Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

INTRESSANT OCH LÄRORIK LEK-TYR erhålles genom den illustrerade trädgårdsboken

"Trädgårdstappan"

Pris 1 kr. Den behandlar den mindre trädgårdens och tappans anläggning och skötsel med alla däri förekommande odlingar. Erhållet goda vitsord i pressen. Rekvireras från utgifvaren, trädgårdsmästare G. Norén, Vålberg.

I sockerbristens dagar
bör man konservera frukt och grönsaker genom torkning. Lämpigaste apparater härför er-hållas från
HVILANS MEK. VERKSTADS AKTIEBOLAG, KRISTIANSTAD.

EN FREJATABLETT
lindrar den rejsammaste hosta

VÅRA SMÅ "SLITVARGAR"
behöfva nya kläder nu till sommaren!
PRENUMERERA NU GENAST PÅ "BARNGARDEROBEN"
Illustrerad månadstidning för barnkläders för-färdigande.
Prenumeration verkställes å närmaste post-anstalt eller bokhandel. Priset är: halfår 1: 60, kvartal 90 öre. Lösnummer portofritt mot 30 öre i frimärken till
Iduns Expedition, Stockholm.

Doktor Bjerkes Ögonklinik
LINKÖPING.

Dr Heilmans
ELEKTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
ÅKOMMOR.
Kungssportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
tresp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Vid Prof. Unmans Institut
börjar d. 20 sept. ny (ett-årig) kurs i
Massage och Sjukgymnastik.
Begär prospekt. Brunkebergsgatan 9,
Stockholm.

**Göteborgs
Gymnastiska Institut**
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden:
Royal Windsor Perfectionne. En alljämt
stig. försäljn. samt 30 års succés gör. Royal
Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,**
Hoflev, 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa
medel mot rynkor, fräcknar, leverfläckar,
finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.-
+ porto. **Franska Parfymmagasinet,**
Drottninggatan 21, Stockholm. Hoflev.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale
är af kunnare ansedd som mest förskönande och mest elegant. Bleker fräcknar och leverfläckar, gör hyn ungdomligt vacker.

Mot grått hår!
Härmed meddelas ärade kunder att
det utmärkte och mycket efterfrågade
hårvattnet mot grått hår (dessutom
det bästa mot mjäll och håravfall)
som i 40 år förts endast i Fanny
Gelins Parfymmagasin, Malmörsgat. 5,
hädanefters fås under adress Firma
Fanny Gelin, Norrviken. Rikst.
Norrviken 14. Pris: 5:50 fraktfritt.

Härfärgningskammen STELLA.
Öfver
400,000
i bruk
Bästa medel att jämnt och vackert
färga hår, skägg och mustascher, fullt
äkta och hållbart. Finnes i olika nyanser
från ljus blondt till djupaste svart. Gar-
anteras giftrifri och oskadlig. Brukbar
årlvis. Pris kompl. kr. 4.-. Sändes mot
postiförsk. utan angifvande af inneh. från
Kemisk Tekniska Depöten, Malmö 23.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privat-
kläder utföres på ett i allo för 50-klas-
sigt sätt i **Mälarebadets Tvätt-
& Stryknrättning** till ett pris
af **35 öre** pr kg. för tvättposter
öfverstigande 20 kg. Afgiftsfri af-
hämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.

Elfkullens Husmodersskola Jemshögsby, börjar sin höstkurs 20
Sept. Undervisni finare och enkl.
matlagning, konserv. bakning, väfnad och handarb. m. m. Prosp. mot dubbelt
porto. Fröken Selma Gustafson, föreståndarinnan adr. till 1:a Sept. **Smedby.**

Helpension för flickor och mindre gossar börjar 1 sept. vid
Aringsberg, 15 min. väg från Alvesta järnvägs-
station. Stora ljusa lokaler; härligaste läge. Undervisning i alla skolämnen
enl. läroverkens kurser samt i musik. God vård och tillsyn. Ref. lämnas
Alvesta i juli 1916.
Elsa Kjellander.

Strängnäs Hushållsskola.
12 arbetsåret. Husmoderskurser: 18 aug.—18 dec. samt 20 jan.—20 maj.
Grundlig och praktisk undervisning. Godt hemlif. Prospekt och referenser ge-
nom **Fru M. Braune, Strängnäs.**

Husmoderskursen vid Praktiska Hushållsskolan i Lund
börjar ny kurs den 15 aug. 1916. Inträdesfordringar äro att hafva genomgått
minst 6 kl. i läroverk eller äga motsvarande utbildning. Undervisning med-
delas i enklare och finare matlagning, bakning, konserver, födoämneslära m. m.
Prosp. och upplysning lämnas af skolans föreståndarinnan under ofvanst. adr.

Örebro Kindergartenseminarium,
Rikstelefon 1920.
Grundliga teor. prakt. kurser. Utbildning för Kindergården, hem,
barnhem, barnkrubbor o. d. Höstterminen börjar 15:de nästkommande
Sept. Goda platser anskaffas. Prospekt mot porto.
Maria Kjellmark.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
börjar den 15 sept. ny kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen
omfattar finare och enklare matlagning, äfven vegetarisk, klädsömnad, väfning
samt främmande språk, bokhålleri och födoämneslära. Pris 900 kr. för
arbetsår. Upplysningar lämnas och referenser lämnas af
Adress till 1 sept. **LEKSODA. Gertrud Walin, Signe Philip,**

Nobynäs Hushållsskola.
Höstterminen från 15 Aug. till 15 dec. 1916.
Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, belägen i vacker trakt
på småländska höglandet, 7 minuters gångväg från Stjärneborgs anhalt, vid
linjen Stockholm—Malmö. Grundlig undervisning i hushåll och slöjd med-
delas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och
anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frin-
naryd. Rikstelefon Frinnaryd 5.

TEVNADSBANA
VALET AV
efter slutade skolstudier är ofta svårt nog. Handeln och industrien erbjuder
många möjligheter till en god utkomst.
Våra års- och terminskurser äro koncentrerade och **tidsbesparande** och
anpassade efter alla kunskapsgrader från folkskolan till studentexamen. **Utför-
lig bankkurs** med övningar i alla bankgröromål. **32:dra arbetsåret** börjar
den 22 aug. 20 akademiskt och praktiskt utbildade lärare. **Platsförmed-
ling.** Begär vårt 40-sid. illustr. prospekt.

FILIP HOLMQVISTS HANDELSINSTITUT, GÖTEBORG.
Främsta och största enskilda handelsläroverk landets främsta
handelsstad. Egen läroverksbyggnad.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Eslöv:** Skåningen Eslöfs Tidning.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvallsposten.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariposten.
- Laholm:** Sydhalland.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- L'inköping:** Östgöta Correspondenten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Söderhamn:** melsingan.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Godlämningen.
- Vänersborg:** Ellsks Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks Veckoblad.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växiö:** Smålandsposten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslärarinna
i enklare och finare **matlagning, bakning, syltning o. konser-
vering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp
af matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära** samt
**rengöring, tvätt och strykning, värden af linne o. säng-
kläder m. m.** I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i **kläd-
och llinnesömnad** för hand och på maskin, **tillklippning, lag-
ning, märkning** etc. samt **moderna handarbeten** äfvensom
Samaritkurs. — — — Som skolan afser att ej blott meddela
eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och
plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den till-
syn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla elever inom
skolan* och endast ett begränsadt antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref.:
Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk.
Valfrid Petersson m. fru. Höstterminen börjar 15 sept. Förfrågningar
besvaras omgående af skolans föreståndarinnan
Fru Emma Kjellström, Storgatan 32, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

Uppsala Enskilda Läroverk & Privatgymnasium.
Högre samskola med **student- och realskollexamensrätt** samt **normal-
skolkompetens.** 9:de klass, som bl. a. utbildar **kindergartenlära-
rinnor.** Godkända betyg i realskollexamen och betyg med normalskol-
kompetens berättiga utan tentamen till inträde i ring I (= ring II vid
allm. lärov.). Redogörelse och inackorderingslista genom vaktmästaren.
Josef Liljeblad. Carola Eneroth.

**Privata Högre Lärarinne-
seminarium i Stockholm,**
RIDDAREGATAN 23.
En lägre, tvåårig kurs. Avgångsexamen därifrån medför lägre kompetens.
En därpå byggd högre kurs, avd. III, avsedd för fackutbildning. Avgångs-
examen från denna kurs medför högre kompetens.
Inträdesprövning (i föreskrivna ämnen) till avd. I, eventuellt till avd. II,
i vilken några lediga platser finnas, tager sin början den 29 augusti. Ett
mindre antal extra elever i ett eller flera ämnen (exempelvis hälsolära,
språk, matematik) kunna mottagas.
Ansökningar mottagas av läroverkets föreståndarinnan, fröken Sofi An-
dersson, som äfven meddelar upplysningar.
Sommaradress: Ölsboda, Degerfors.
Styrelsen.

**Maltestorps helpension för flickor,
SÄRÖ**
börjar sitt 12:te arbetsår den 7 sept. 1916.

Elementarskola. Fortsättningskurser
i språk. Franska och engelska äro talspråk inom pensionen.
Språklärarinorna äro infödda utländskor. Prosp. på begäran.

Edla Carlssons Privathotell rekommenderas. Elektr.
belysning och Rikst. i alla
rum. Rum fr. 2 kr. **Frukost o. Supéer serveras. Birgerjarlg. 8, Stockholm**
(röd, grön o. gul spårvagn stannar vid porten). Riks. 44 01, 72 59. Allm. 125 89, 195 1

Örebro Husmoderskola
börjar sin 22 kurs för bildade flic-
kor, den 22 aug. 1916. Skolan har
tillerkänts Guldmedalj och He-
derspris. Godt hem, billig af-
gift. Begär prospekt. Fru Alf.
Rystedt.

**NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN**
Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850
är Värmlands största och äldsta tidning.

Turkiska badet
i Malmörsgatensbadet är öppet hvarje
torsdag för damer. Yppersta med-
del för bibehållandet af smärt figur
och fin hy. Badet är angenämast,
om man är flera i sällskap. Pris före
kl. 12 kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

KLÄDDENS HUSMODERSKOLA
NYLAND (vid Ångermanälven).
börjar sin 2:a termin den 1 sep-
tember 1916. Prospekt och ref. på
begäran genom föreståndarinnan Fru
Sigrid Ödlund, Nyland.

Ingenieur-Akademie
Wismar a. d. Ostsee
f. Maskin.-Elekt.-Ing.
Byggnadsingenjör. o. Arkitek-
tur. Specialkurser för järnbe-
tongarbeten, Skeppbyggeri, Automobil-
och Luftskeppsmotorer.

**DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HVETEMJÖLET
ÄR**
Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: { Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.
Deposition } 4%
Kapitalräkning }
Sparkasseräkning 4%
Fondafdelning. Kassafack.

**Husqvarna
Symaskin.**
I hvarje
svenskt hem
bör finnas en
Den betalar sig
själf på kort
tid.

**Idun utgifves denna vecka
i A och B.**

BAD ÄR HÄLSA.

Använd

FLORODOL-TVÅL,
då fördubblas badets
behag och hygieniska
värde.

